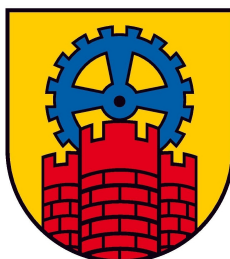

Przedsiębiorstwo Usługowe "GEOGRAF"
41-303 Dąbrowa Górnicza, Al. Piłsudskiego 30/34

tel. 785 917 969 www.pugeograf.pl geograf10@poczta.onet.pl

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
DLA TERENÓW POŁOŻONYCH W GRZYBOWICACH
W REJONIE UL. MICHAŁA WOSIA I UL. WINCENTEGO WITOSA –
2 etap

Autor: dr Jerzy Wach
mgr Monika Wach

Dąbrowa Górnicza, 2023 r.

Spis treści

	str.
1. WSTĘP.	3
2. CHARAKTERYSTYKA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	4
2.1. Zawartość projektowanego dokumentu	4
2.2. Cele projektowanego dokumentu	6
2.3. Powiązania z innymi dokumentami	11
2.4. Przeznaczenie terenów	12
2.5. Ustalenia ogólne zawarte w projektowanym dokumencie	13
3. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA OBJĘTEGO PROJEKTOWANYM DOKUMENTEM (OKREŚLENIA, ANALIZY I OCENY)	19
3.1. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	19
3.2. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	30
3.3. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu	35
3.4. Cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu	36
3.5. Przewidywane znaczące oddziaływania na obszar Natura 2000 oraz na środowisko.	40
4. ROZWIĄZANIA OCHRONNE PRZYJĘTE W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE ORAZ ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE	46
4.1. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	46
4.2. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie	47
5. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	48
6. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	49
7. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	50
8. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	51
9. MATERIAŁY ARCHIWALNE WYKORZYSTANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	53
10. PODSTAWOWE AKTY PRAWNE WYKORZYSTANE W OPRACOWANIU	58

Oświadczenie Autora

Załącznik graficzny

1. WSTĘP

Podstawą prawną opracowania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Zabrze jest ustawa z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (art. 14, art. 20) (Dz.U.2023.0.977) oraz ustawa z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (Dz.U.2023.0.40). W oparciu o powyższe ustawy Rada Miejska w Zabrzu podjęła w dniu 18.11.2019 r. uchwałę w sprawie *przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod nazwą: „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w Grzybowicach w rejonie ul. Michała Wosia i ul. Wincentego Witosa”*.

Podstawą prawną opracowania „Prognozy oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w Grzybowicach w rejonie ul. Michała Wosia i ul. Wincentego Witosa” jest ustawa z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2023.0.1094). Niniejszą prognozę wykonano na zlecenie Urzędu Miasta Zabrze dla potrzeb projektowanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Zabrze. Szczegółowy zakres opracowania uzgodniony został ze Zleceniodawcą.

Zakres prognozy został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach pismem z dnia 31.12.2019 r. (znak: WOOŚ.411.236.2019.PB) oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Gliwicach pismem z dnia 10.01.2020 r. (znak: NS/ZNS-Z-522-1(1)/20).

W opracowaniu na początku rozdziałów i podrozdziałów przytoczono dosłowne brzmienie właściwego fragmentu ustawy, do którego odnosi się tekst zawarty w danym rozdziale.

2. CHARAKTERYSTYKA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 1, lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2023.0.1094):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

2.1. Zawartość projektowanego dokumentu

Opracowywana prognoza odnosi się do projektu planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar położony w dzielnicy Grzybowice w Zabrze przy ul. ks. Jerzego Badestinusa o powierzchni łącznej 1,19 ha (działki o numerach ewidencyjnych: 247801_1.0003.AR_2.762/90 (całość), 247801_1.0003.AR_2.760/90 (całość), 247801_1.0003.AR_2.1032/91 (całość), 247801_1.0003.AR_1.210/41 (część), 247801_1.0003.AR_1.190/37 (część)).

Projekt planu obejmuje:

- 1) treść uchwały (tekst planu);
- 2) załącznik nr 1 - rysunek planu w skali 1 : 2000;
- 3) załącznik nr 2 - rozstrzygnięcie Rady Miasta dotyczące sposobu rozpatrzenia uwag wniesionych do projektu niniejszego planu w trakcie wyłożenia do publicznego wglądu;
- 4) załącznik nr 3 - rozstrzygnięcie Rady Miasta dotyczące sposobu realizacji zapisanych w planie inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, które należą do zadań własnych gminy oraz zasad ich finansowania zgodnie z przepisami o finansach publicznych;
- 5) załącznik nr 4 – dane przestrzenne.

W treści uchwały zawarto słowniczek pojęć użytych w uchwale.

Przedmiotem ustaleń projektu planu są:

- 1) zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego;
- 2) ustalenia dotyczące ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego;
- 3) zasady scalania i podziału nieruchomości;
- 4) zasady modernizacji, rozbudowy i budowy infrastruktury komunikacyjnej. Standardy komunikacyjne;
- 5) zasady modernizacji, rozbudowy i budowy infrastruktury technicznej;
- 6) ustalenia szczegółowe dla jednostek funkcjonalnych planu innych niż infrastruktura komunikacyjna;
- 7) parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenów.

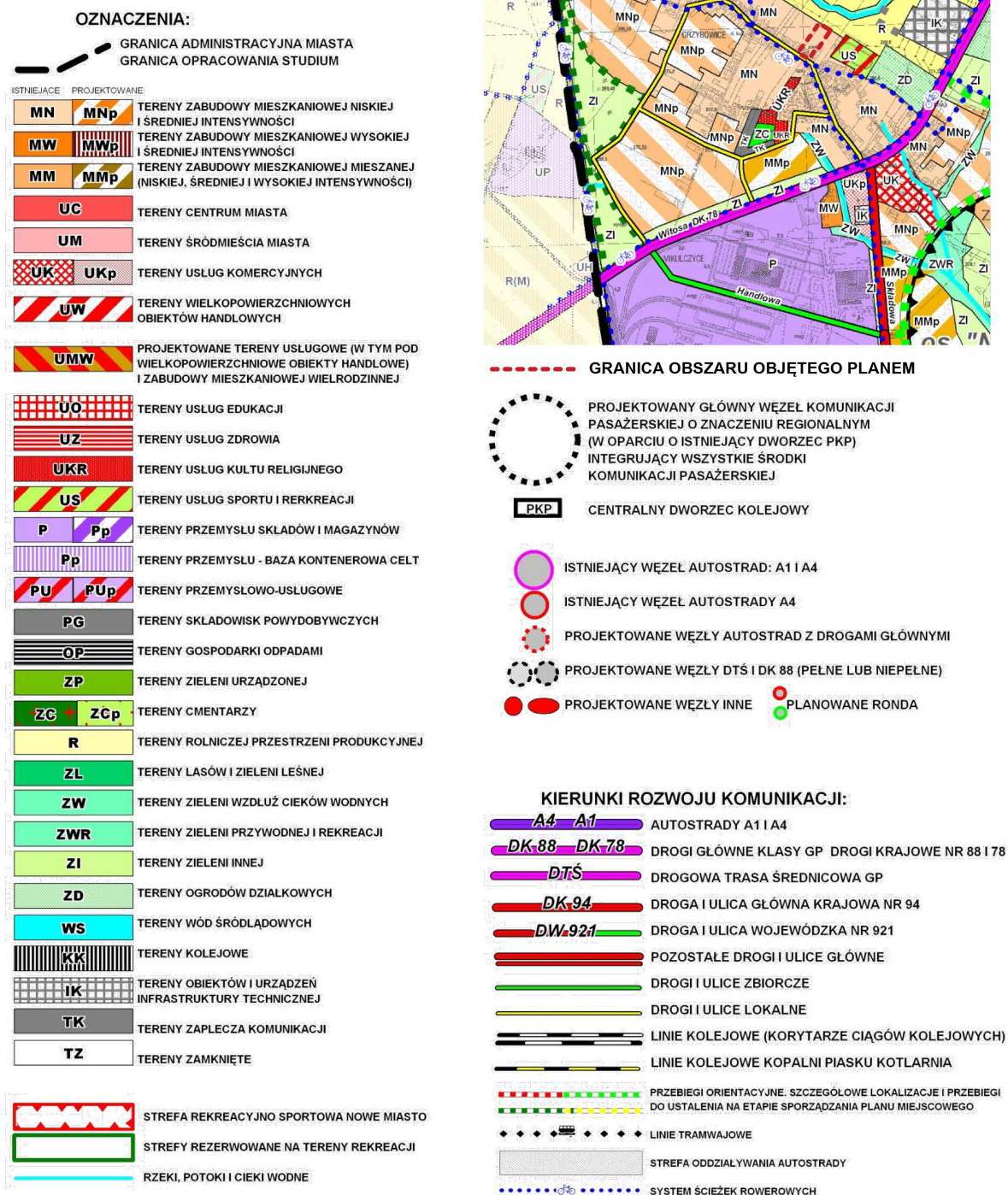
W podrozdziałach 2.4 i 2.5 podano w sposób skrótowy nowe przeznaczenie terenów zaproponowane w projekcie planu oraz ustalenia dotyczące zasad funkcjonowania obszaru.

2.2. Cele projektowanego dokumentu

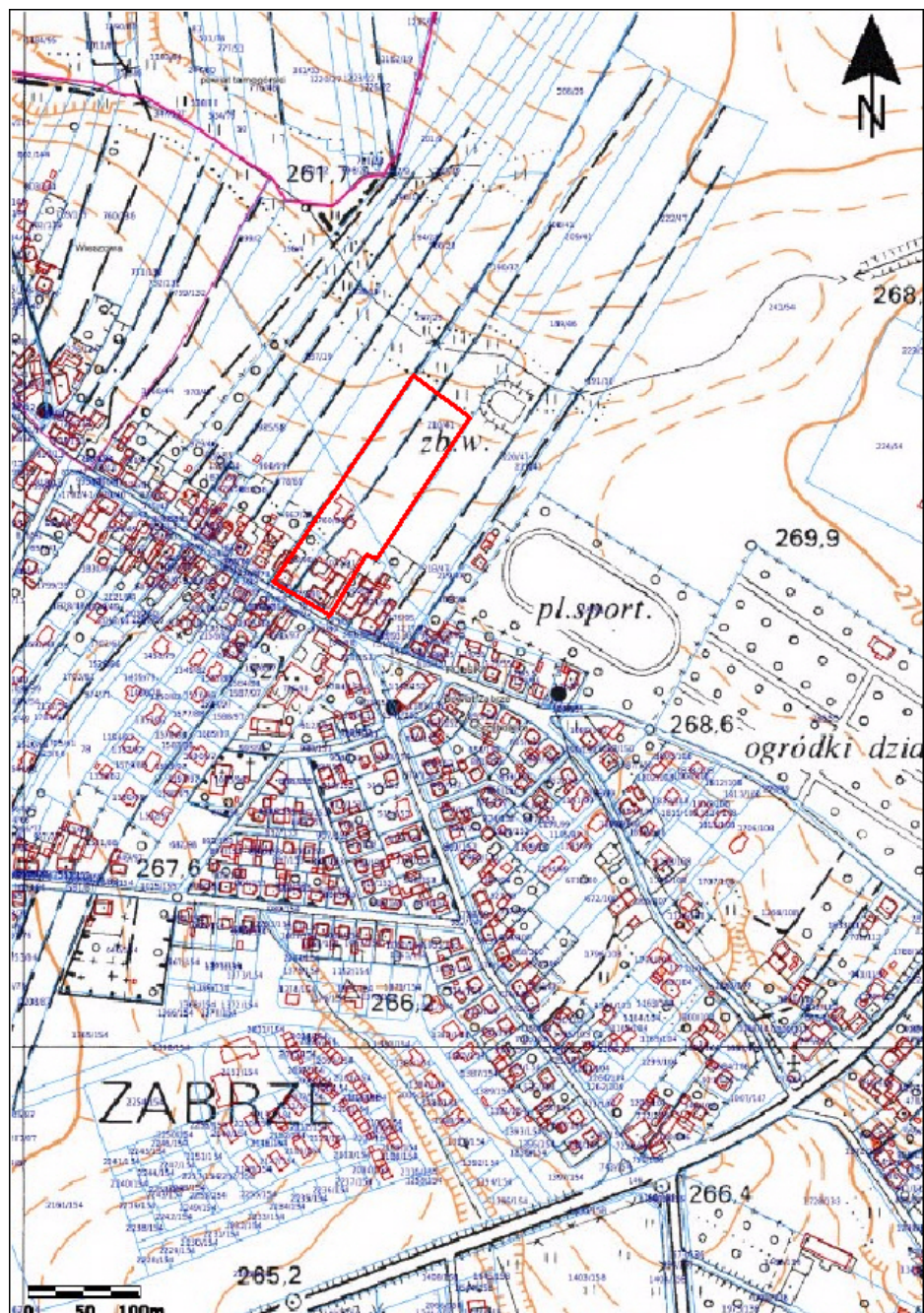
Rozwój zagospodarowania przestrzennego Miasta Zabrze związany jest z szeregiem uwarunkowań wynikających zarówno ze stanu istniejącego przedmiotowego terenu, polityki przestrzennej zawartej w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta jak również stanu i funkcjonowania poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego. Istotny wpływ na zmiany zagospodarowania przestrzennego Miasta wywierało do niedawna górnictwo węgla kamiennego, a po zaniechaniu wydobywania węgla na znacznym obszarze Miasta, zachodzi konieczność uporządkowania i zagospodarowania terenów pogórnich i przemysłowych. Znaczącym elementem jest także budowa autostradowych szlaków komunikacyjnych w sąsiedztwie Zabrze oraz dynamicznie zachodzące zmiany związane ze zmianą struktury gospodarczej Zabrze. Ważnym wreszcie elementem jest pojawienie się w granicach miasta po ostatnich zmianach administracyjnych rozległych obszarów rolniczych i osad wiejskich (w tym Grzybowice), które obecnie stanowią rezerwę rozwojową Miasta, a wsie stały się jego dzielnicami. Powyższe czynniki znajdują swoje odzwierciedlenie w tworzonych obecnie projektach planów zagospodarowania przestrzennego Miasta. Istotnym czynnikiem jest wreszcie konieczność ścisłego dopasowania elementów istniejącego zagospodarowania przestrzennego do zmieniających się dynamicznie uwarunkowań prawnych. W analizowanym przypadku zamierza się przeznaczyć niewielką stosunkowo powierzchnię pod zabudowę mieszkaniową z ewentualnymi usługami nieucieżliwymi, realizowaną systemem deweloperskim. Pod realizację powyższego przedsięwzięcia zamierza się przeznaczyć grunty, które w przeszłości były użytkowane jako indywidualne gospodarstwa rolne. Obecnie zaniechano na nich prowadzenia gospodarki rolnej i zaczęto je stopniowo zabudowywać od strony południowej (od drogi głównej – ul. ks. Jerzego Badestiusa). Natomiast północna część obszaru została tymczasowo zadrzewiona i zadarniona. W obowiązującym Studium (rys. 1) tereny te mają status terenów zabudowy mieszkaniowej niskiej i średniej intensywności (**MN**). W opracowywanym projekcie planu (rys. 4) tereny te uzyskają status terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub terenów usług (**MN-U**).

Projekt planu obejmuje tereny o powierzchni łącznej ok. 1,19 ha.

**WYRYS ZE STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA ZABRZE
UCHWAŁA NR XII/126/11 RADY MIEJSKIEJ W ZABRZU Z DN 4 LIPCA 2011 R.**

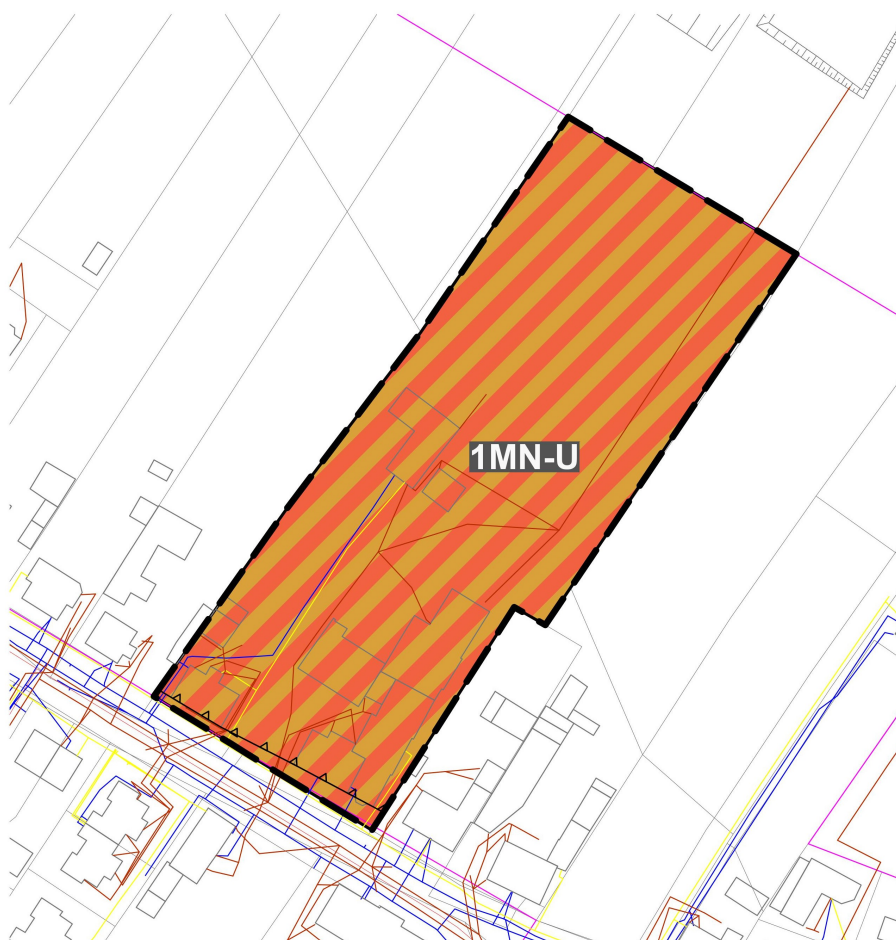
Rys. 1. Obszar objęty projektem MPZP na mapie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Zabrze (2011 r.).

Rys. 2. Otoczenie obszaru objętego projektem MPZP na mapie topograficznej.
 Źródło: opracowanie własne na podstawie: <http://geoportal.gov.pl>

Rys. 3. Otoczenie obszaru objętego projektem MPZP na ortofotomapie.
Źródło: opracowanie własne na podstawie: <http://geoportal.gov.pl>

LEGENDA

USTALENIA PLANU

- Granica obszaru objętego miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego
- Linia rozgraniczająca tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania
- ▲
▲
▲
 Nieprzekraczalna linia zabudowy
- 1MN-U
 Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub teren usług

UWAGI

Obszar zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 330 „Zbiornik Gliwice” oraz teren ochrony pośredniej ujęć wód - obejmują cały obszar planu.

Rys. 4. Rysunek projektowanego planu zagospodarowania przestrzennego.

2.3. Powiązania z innymi dokumentami

Projekt planu opracowany został w powiązaniu z:

- 1) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Zabrze opracowanym i przyjętym przez Radę Miejską 4.07.2011 r. (uchwała Nr XII/126/11);
- 2) warunkami ekofizjograficznymi Miasta Zabrze – opracowanie aktualizowane w 2021 r.;
- 3) uchwałą Nr XIV/227/19 Rady Miasta Zabrze z dnia 18.11.2019 r. *w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod nazwą „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w Grzybowicach w rejonie ul. Michała Wosia i ul. Wincentego Witosa”.*

2.4. Przeznaczenie terenów

Przedstawiony projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zmienia przeznaczenie terenów przyjęte dotychczasowymi uchwałami Rady Miejskiej i ustala nowe. Szczegółowy opis znajduje się w projekcie uchwały. Poniżej podano w sposób skrócony poszczególne wydzielania terenów:

1MN – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej

przeznaczenie podstawowe: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna;

przeznaczenie uzupełniające: usługi towarzyszące wbudowane w zabudowę; zieleni urządzona; zieleni izolacyjna; infrastruktura techniczna; infrastruktura komunikacyjna.

1U – teren usług

przeznaczenie podstawowe: zabudowa usługowa;

przeznaczenie uzupełniające: zieleni urządzona; zieleni izolacyjna; infrastruktura techniczna; infrastruktura komunikacyjna.

2.5. Ustalenia ogólne zawarte w projektowanym dokumencie

W celu ochrony środowiska przyrodniczego, kulturowego i zapewnienia bezpieczeństwa ludzi w projekcie planu zawarto ustalenia sformułowane w postaci zasad zagospodarowania terenu. Poniżej przytoczono treść tych ustaleń w brzmieniu dosłownym, skróconym lub w postaci krótkiego omówienia znaczenia konkretnych ustaleń dla problemu, w którym zostały przytoczone.

A. Zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego:

W granicach objętych projektem planu ustalono:

1. Dopuszcza się lokalizację budynków bezpośrednio przy granicy z sąsiednią działką budowlaną i w odległości 1,5 m od niej.
2. Dla terenów **MN**:
 - a) ustala się realizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w formie zabudowy jednorodzinnej wolnostojącej i/lub bliźniaczej, i/lub zbliźnianej, i/lub szeregowej;
 - b) zakaz realizacji podłogi kondygnacji parteru wyżej niż 0,8 m n.p.t.;
 - c) dopuszcza się lokalizację obiektów budowlanych o funkcji garażowej, gospodarczej, rekreacyjnej, w tym altan, oranżerii itp., jako obiektów towarzyszących zabudowie mieszkaniowej;
 - d) dopuszcza się lokalizację zespołów garaży do maksymalnie 6 garaży w jednym zespole;
 - e) dopuszcza się lokalizowanie budynków w granicy sąsiednich działek budowlanych;
 - f) dopuszcza się lokalizację, jako usług towarzyszących, usług drobnej wytwórczości.
3. Dla terenów **U**:
 - a) ustala się realizację zabudowy usługowej;
 - b) zakaz realizacji podłogi kondygnacji parteru wyżej niż 0,8 m n.p.t.;

- c) dopuszcza się lokalizację obiektów budowlanych o funkcji garażowej i gospodarczej, jako obiektów towarzyszących zabudowie usługowej;
- d) dopuszcza się lokalizację zespołów garaży do maksymalnie 6 garaży w jednym zespole.

B. Zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego:

1. W zakresie ogólnym:

- a) ustala się zakaz lokalizacji inwestycji powodującej przekroczenie standardów jakości środowiska właściwych dla wskazanego w ustaleniach przeznaczenia terenu.

2. W zakresie gospodarki odpadami ustalono:

- a) nakaz postępowania z odpadami komunalnymi zgodnie z Ustawą z dnia 13.09.1996 r. o *utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (t.j. Dz.U.2023.0.1469) oraz zgodnie z zasadami przyjętymi w gminie;
- b) zakaz lokalizowania składowisk odpadów oraz zbierania, magazynowania, unieszkodliwiania i odzysku odpadów;
- c) dopuszcza się tymczasowe zbieranie i magazynowanie odpadów wytworzonych w miejscu i w ramach prowadzonej w obszarze planu działalności zgodnej ze wskazanym w ustaleniach planu przeznaczeniem terenu.

3. W zakresie ochrony wód powierzchniowych i wód podziemnych ustalono:

- a) nakaz stosowania rozwiązań technicznych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, które uniemożliwiają przedostawanie się nieczystości do gruntu.

4. W zakresie ochrony powietrza ustalono:

- a) zakaz wszelkich działalności, które mogą powodować emisję substancji do powietrza w stopniu przekraczającym dopuszczalne wartości stężeń tych substancji w powietrzu, określone w przepisach odrębnych;
- b) dopuszcza się zaopatrzenie w energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii.

5. W zakresie ochrony przed hałasem ustalono:

- a) poziom hałasu w środowisku nie może przekraczać jego dopuszczalnych poziomów określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14.06.2007 r. w *sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (tekst jednolity Dz.U.2014.0.112);

- b) dla terenów **MN-U** ustalono nakaz przyjęcia dopuszczalnego poziomu hałasu jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tj. 55 dB w dzień i 45 dB w nocy.

6. W zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego nie przyjęto żadnych ustaleń.

C. Zasady scalania i podziału nieruchomości:

1. Sformułowane niżej zasady stosuje się łącznie z zapisami przepisów odrębnych.
2. Ustalono nakaz zapewnienia dla każdej nowej wydzielanej działki dostępu do drogi publicznej.
3. Ustalono nakaz stosowania minimalnej szerokości frontu nowej wydzielanej działki w jednostkach przestrzennych:
 - a) teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **MN**:
 - w zabudowie wolnostojącej – 16 m,
 - w zabudowie bliźniaczej – 10 m,
 - w zabudowie szeregowej – 6 m;
 - b) tereny usług **U** – 16 m.
4. Ustalono nakaz stosowania minimalnej powierzchni dla wydzielanej nowej działki w jednostkach przestrzennych:
 - a) teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **MN**:
 - w zabudowie wolnostojącej – 600 m²,
 - w zabudowie bliźniaczej – 400 m²,
 - w zabudowie szeregowej – 200 m²;
 - b) tereny usług **U** – 600 m².
5. Ustalono nakaz stosowania kąta położenia granic działek w stosunku do pasa drogowego dla wydzielanej nowej działki w przedziale 60°÷90°.
6. Dla terenów o przeznaczeniu pod infrastrukturę komunikacyjną, techniczną nie określa się minimalnych szerokości frontów działek i minimalnych powierzchni działek.

D. Zasady modernizacji, rozbudowy i budowy infrastruktury komunikacyjnej. Standardy komunikacyjne:

1. W zakresie infrastruktury komunikacyjnej nie wydzielono żadnych dróg.
2. Ustalono minimalne ilości miejsc postojowych dla terenów o różnych funkcjach.

E. Zasady modernizacji, rozbudowy i budowy infrastruktury technicznej:

1. W zakresie ogólnym:

- a) dopuszczono zachowanie oraz możliwość zmiany lokalizacji, przebudowy i budowy infrastruktury technicznej;
- b) nakaz zachowania niezbędnych minimalnych odległości od sieci i urządzeń infrastruktury technicznej wynikających z przepisów odrębnych.

2. Ustala się następujące zasady **zaopatrzenia w wodę:**

- a) zapewnienie dostępu do wody w oparciu o zbiorowe zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia;
- b) ustala się zaopatrzenie w wodę z istniejącej i projektowanej sieci wodociągowej;
- c) dopuszcza się pozyskiwanie i gromadzenie wody deszczowej i gruntowej do celów gospodarczych;
- d) ustalono nakaz lokalizacji hydrantów do intensywnego czerpania wody do celów przeciwpożarowych w liniach rozgraniczających dróg oraz terenów zieleni innej w ilości wymaganej do celów pożarowych dla jednostek osadniczych, określonej w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24.07.2009 r. w *sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych* (Dz.U.2009.124.1030).

3. Ustala się następujące zasady odprowadzenia **ścieków:**

- a) ustalono zapewnienie dostępu do kanalizacji w oparciu o zbiorowe odprowadzanie ścieków;
- b) nakaz stosowania rozdzielczego systemu kanalizacji deszczowej i sanitarnej;
- c) dopuszcza się, na terenach gdzie docelowo przewidziana jest realizacja kanalizacji sanitarnej, w okresie przejściowym, do czasu jej realizacji, wyposażenie budownictwa w osadniki do gromadzenia ścieków bytowo-gospodarczych (szamba);
- d) zakaz odprowadzania ścieków bytowo-gospodarczych bez oczyszczenia do cieków i do gruntu.

4. Ustala się następujące zasady **zaopatrzenia w gaz:**

- a) ustalono zaopatrzenie w gaz z systemu gazowniczego lub z indywidualnych źródeł (zbiorniki gazowe), lub w połączeniu wyżej wymienionych źródeł gazu.

5. Ustala się następujące zasady **zaopatrzenia w ciepło:**

- a) ustala się zaopatrzenie w ciepło z istniejącego miejskiego systemu ciepłowniczego lub z grupowych źródeł ciepła, lub z indywidualnych źródeł ciepła, lub w połączeniu wyżej wymienionych źródeł ciepła;
- b) ustala się stosowanie indywidualnych lub grupowych systemów grzewczych, zgodnie z uchwałą nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7.04.2017 r. *w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.*
- c) dopuszcza się prowadzenie sieci ciepłowniczych w liniach rozgraniczających dróg, terenów zieleni oraz w szczególnych przypadkach w pozostałych jednostkach funkcjonalnych planu.

6. Ustala się następujące zasady **zaopatrzenia w energię elektryczną**:

- a) ustala się zaopatrzenie w energię elektryczną z istniejącego systemu energetycznego lub z grupowych źródeł energii elektrycznej, lub indywidualnych źródeł energii elektrycznej, lub w połączeniu wyżej wymienionych źródeł energii elektrycznej;
- b) dopuszcza się budowę sieci wraz z niezbędną ilością stacji transformatorowych dla obsługi przewidzianego w planie zagospodarowania terenu;
- c) ustala się lokalizację nowych stacji transformatorowych na całym obszarze planu, ze wskazaniem lokalizacji na terenach ogólnodostępnych (infrastruktury komunikacyjnej i zieleni);
- d) ustala się prowadzenie sieci energetycznych w liniach rozgraniczających dróg, terenów zieleni oraz w szczególnych przypadkach w pozostałych jednostkach funkcjonalnych planu.

7. Ustala się następujące zasady **dostępu do sieci teletechnicznych**:

- a) ustala się prowadzenie sieci teletechnicznej w liniach rozgraniczających dróg, terenów zieleni oraz w szczególnych przypadkach w pozostałych jednostkach funkcjonalnych planu.

F. Zasady określenia parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy:

- 1. Dla terenu **MN** maksymalna powierzchnia zabudowy nie powinna przekraczać 50 %, a minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej powinien wynosić 25 %.

2. Dla terenu **U** maksymalna powierzchnia zabudowy nie powinna przekraczać 80 %, a minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej powinien wynosić 15 %.

G. Zasady i termin tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów:

1. Nie ustalono.

3. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA OBJĘTEGO PROJEKTOWANYM DOKUMENTEM (OKREŚLENIA, ANALIZY I OCENY)

3.1. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 2, lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2023.0.1094):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

2) określa, analizuje i ocenia:

a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Budowa geologiczna i rzeźba terenu

Fundament geologiczny analizowanego terenu stanowią utwory karbońskie, w których uformowana została tzw. niecka bytomska. Jest to synklinealne zapadlisko karbońskie wypełnione utworami triasowymi. Analizowany obszar występuje na południowym skraju niecki; osady karbonu produktywnego nie występują tutaj na powierzchni ani bezpośrednio pod osadami czwartorzędowymi. W obrębie opisywanego obszaru w podłożu występują niemal wyłącznie serie wapienia muszlowego (trias środkowy). Stanowią je dolomity diploporowe. Na skutek tektonicznego obniżenia znajdują się one w obrębie powierzchni warstw wapienia muszlowego dolnego. Są to skały wykształcone jako dolomity drobnokrystaliczne o strukturze porowatej jasnoszare lub kremowe. W południowej części obszaru występują margle i dolomity triasu dolnego oraz piaskowce, mułowce i iłowce warstw świerklanieckich także należące do triasu środkowego. Utwory triasowe w obrębie całego opisywanego obszaru przykryte są serią trzeciorzędowych iłów, mułków, piasków i piaskowców neogeńskich.

Cały analizowany teren przykryty jest warstwą utworów czwartorzędowych o zróżnicowanej miąższości, zwykle do ok. 10 m. Są to głównie fluwioglacjalne piaski i

żwiry gliniaste podścielone warstwą glin zwałowych zlodowacenia odry (środkowopolskiego). W przeszłości osady te były przedmiotem eksploatacji powierzchniowej, po której pozostały zagłębienia wypełnione wodą (glinianki).

W obrębie dna doliny Potoku Grzybowickiego (Jelinki) zostały zakumulowane holocenijskie namuły rzeczne.

W obrębie osadów występujących na analizowanym obszarze nie występują udokumentowane złoża surowców.

Rzeźba współczesnej powierzchni topograficznej jest ściśle uzależniona od opisanej budowy geologicznej. Cały analizowany obszar stanowią spłaszczenia i stoki denudacyjne utworzone w okresie czwartorzędowym. Silne zaawansowanie denudacyjne obszaru widoczne jest poprzez dolinki rozcinające jego powierzchnię. Cały analizowany obszar zalega na wysokości 266-269 m n.p.m. i jest lekko pochylony w kierunku północnym ku dolinie Potoku Grzybowickiego.

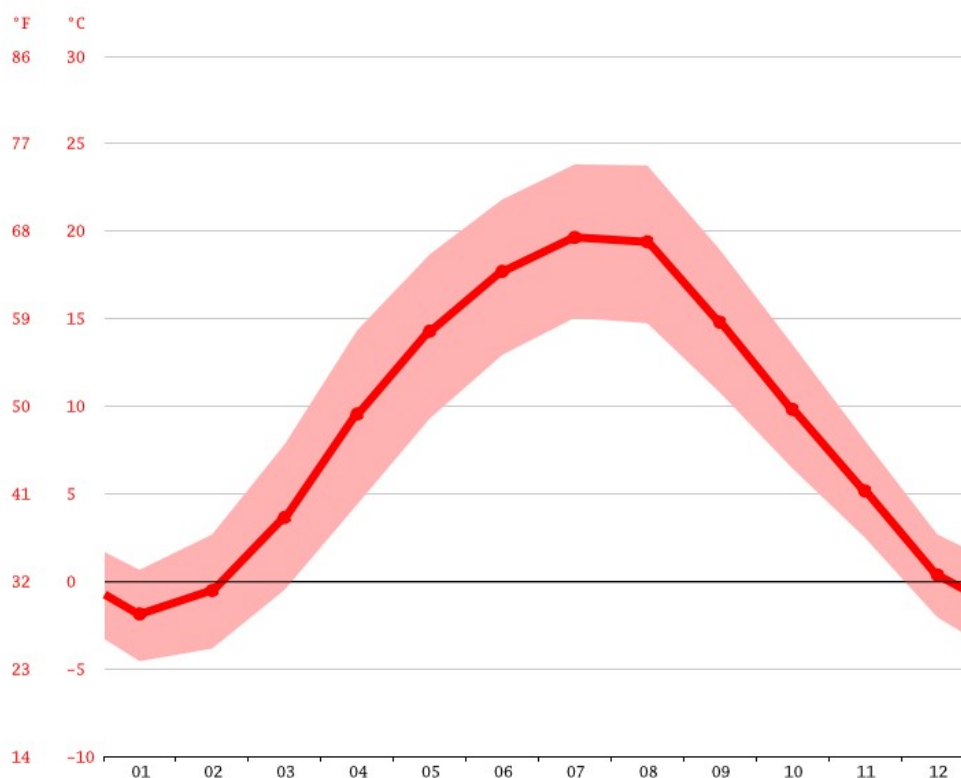
Do 1995 roku analizowany obszar pozostawał w zasięgu oddziaływań eksploatacji górniczej prowadzonej przez KWK „Pstrowski”. Skutki tej działalności widoczne są na powierzchni w postaci jej przemodelowania w wyniku osiadań (nie jest znana sumaryczna wielkość osiadań). Dotychczasowe osiadania nie zmieniły istotnie ogólnego układu rzeźby. Duża miąższość nadkładu, szczególnie osadów czwartorzędowych, powoduje iż na powierzchni nie zauważa się występowania deformacji nieciągłych. Na powierzchni bardziej widoczne są formy antropogeniczne w postaci wyrobisk po eksploatacji powierzchniowej glin (glinianki).

Warunki klimatyczne i topoklimatyczne

Rozpowszechniająca się ostatnio klasyfikacja klimatów Köppena-Geigera zalicza klimat Zabrze do klimatów umiarkowanych zimnych (Dfb) ze średnią temperaturą roczną 9,3 °C i średnimi opadami rocznymi na poziomie 810 mm. Zwraca się przy tym uwagę, iż nawet w najsuchszych miesiącach w Zabrzu mogą wystąpić znaczne opady deszczu. Poniżej przedstawiono rozkład temperatur i opadów dla Zabrze na podstawie danych z wielolecia 1991-2021 (tab. 1, rys. 5, 6).

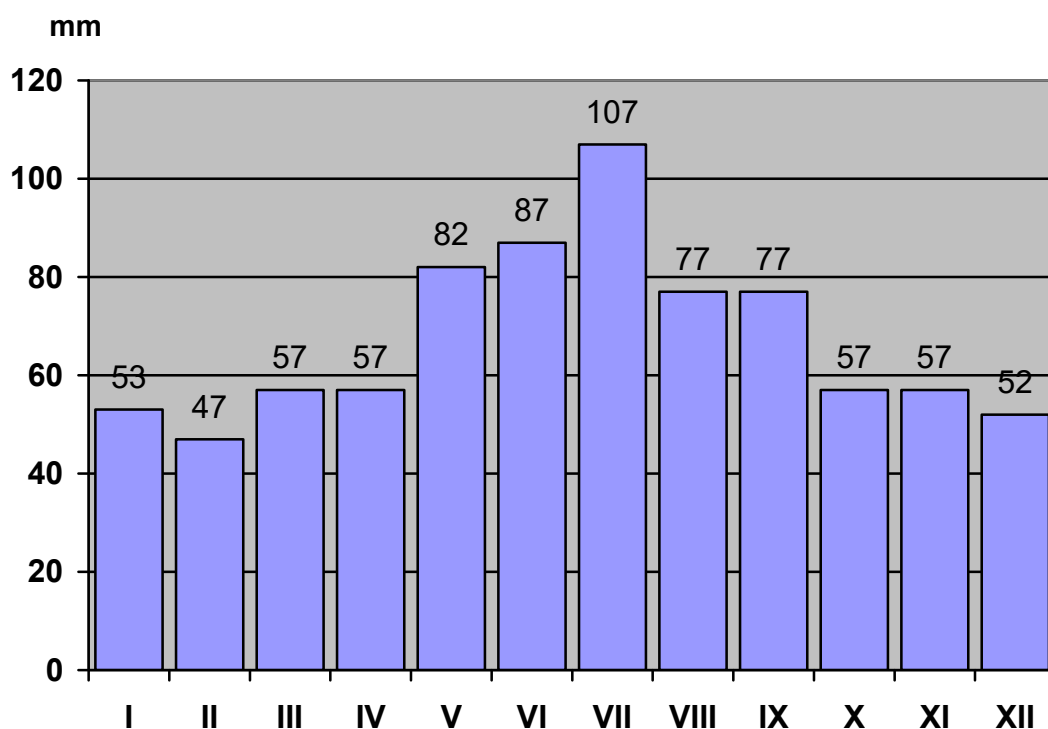
Tabela 1. Zestawienie podstawowych parametrów klimatycznych z wielolecia 1991-2021 dla Zabrze.

Charakterystyki klimatyczne	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Temperatura średnia (°C)	-1,9	-0,5	3,6	9,6	14,3	17,7	19,6	19,4	14,8	9,8	5,2	0,4
Temperatura średnia minimalna (°C)	-4,6	-3,9	-0,5	4,4	9,3	12,9	15,1	14,7	10,8	6,4	2,5	-2,1
Temperatura średnia maksymalna (°C)	0,6	2,7	7,8	14,3	18,7	21,8	23,8	23,8	19,0	13,5	8,0	2,7
Opady średnie miesięczne (mm)	53	47	57	57	82	87	107	77	77	57	57	52
Wilgotność względna (%)	83	81	74	67	69	70	70	69	73	78	83	83
Liczba dni z deszczem	9	8	10	8	10	10	11	9	9	8	8	9
Liczba godzin słonecznych dziennie (1999-2019)	3,2	4,1	5,8	8,7	9,9	10,6	10,9	10,2	7,4	5,2	3,8	3,2

Rys. 5. Rozkład przeciętnych temperatur miesięcznych w roku (minimalnych, średnich, maksymalnych) dla Zabrza w wieloleciu 1991-2021 (wg climate-data.org).

Powyższe dane wskazują, iż temperatury średnie obliczone dla Zabrze na podstawie danych modelowych z wielolecia 1991-2021 są wyższe od wartości podawanych dla regionu. Średnia temperatura roczna kształtuje się na poziomie 9,3 °C, w tym najcieplejszego miesiąca lipca 19,6 °C, zaś najchłodniejszego miesiąca stycznia -1,9 °C. Różnica temperatur średnich miesięcznych wynosi więc 21,5 °C.

Rys. 6. Rozkład średnich miesięcznych sum opadów atmosferycznych w Zabrzu w wieloleciu 1991-2021 (wg climate-data.org).

Przy charakterystyce klimatycznej szczególnie istotne są warunki opadowe na analizowanym obszarze, od których zależy ilość wody pozostającej w obiegu. Rozkład przeciętnych sum miesięcznych opadów dla Zabrze przedstawiono na rys. 6. Najmniej opadów występuje w lutym (47 mm), zaś najwięcej w lipcu (107 mm). Różnica sum opadów miesięcznych w roku wynosi zatem 60 mm.

W ostatnich latach szczególnego znaczenia nabierają krótkotrwałe opady nawałne z uwagi na skutki jakie powodują (najczęściej o charakterze katastrofalnym). Nie bez znaczenia jest tu często niedostateczny odbiór społeczny podawanych przez służby meteorologiczne wielkości i prawdopodobieństwo wystąpienia opadów. Należy

przy tym zwrócić uwagę, iż podawane wielkości opadów w milimetrach oznaczają ilość wody w litrach na każdy metr kwadratowy (np. 10 mm opadu to 10 litrów wody na każdy metr kwadratowy). Ponadto straty potęgowane są niewłaściwym zagospodarowaniem przestrzeni, a zwłaszcza niedocenianiem roli jaką w odpływie wód z opadów nawałnych pełnią doliny stale prowadzące wodę i suche obniżenia dolinne. Poniżej przedstawiono prognozowane wielkości wystąpienia opadów w rejonie Zabrza (tab. 2).

Tabela 2. Maksymalne opady prawdopodobne w rejonie Zabrza (w mm).

Czas trwania	Prawdopodobieństwo wystąpienia		
	1 %	5 %	10 %
5 min	19,9	16,0	14,1
30 min	40,6	32,6	28,6
1 godz.	49,5	39,7	34,9
2 godz.	58,7	47,2	41,4
12 godz.	74,1	60,4	53,6
24 godz.	93,4	76,1	67,5
72 godz.	125,6	102,7	91,3

Obliczono: wg E. Bogdanowicz i J. Stachý, IMiGW 1998.

Warunki anemologiczne, szczególnie istotne dla przewietrzania obszaru i stanu sanitarnego powietrza (przemieszczanie zanieczyszczeń), są uzależnione od kierunku napływu głównych mas powietrza oraz modyfikowane przez rozkład zasadniczych elementów orograficznych w analizowanym obszarze. Położona najbliżej opracowywanego obszaru stacja meteorologiczna posiadająca dane anemometryczne reprezentatywne dla regionu znajduje się w Katowicach. Z danych IMGW za lata 1961-1990 wynika, iż w rejonie stacji Katowice dominują wiatry z sektora zachodniego (od SW do NW, ok. 50 % przypadków), znacznie mniejszy (ok. 26 %) jest udział wiatrów wschodnich. Około 11 % przypadków stanowią cisze. Prędkości wiatrów kształtują się przeciętnie na poziomie 3,1 m/s (średnia roczna).

Biorąc pod uwagę klasyfikację topoklimatyczną zgodnie z metodyką przygotowaną przez M. Klugego i J. Paszyńskiego (1973, zmodyfikowaną przez T. Bartkowskiego (1980, 1986)) analizowany obszar w przeważającej części znajduje się

pod wpływem topoklimatu 2.3. Topoklimaty z tej grupy są charakterystyczne dla powierzchni płaskich lub o niewielkich nachyleniach położonych poza dnami dolin. Występowanie tego typu warunków topoklimatycznych jest uwarunkowane głównie litologią podłoża. W przypadku powierzchni gdzie udział frakcji ilastej w osadach jest nieznaczny, wilgotność podłoża jest mała, co z kolei wpływa na osłabienie właściwości przewodzenia ciepła z głębszych warstw podłoża. Zjawisko to sprzyja dużym spadkom temperatur w przyziemnej warstwie powietrza w czasie pogodnych nocy. Powoduje to zwiększenie częstości występowania przymrozków w okresach wiosennych i jesiennych. Jest to grupa topoklimatów średniokorzystnych dla zabudowy.

Relatywnie duże powierzchnie w obrębie analizowanego obszaru zajmują obszary zabudowane; na tych obszarach występują topoklimaty charakterystyczne dla obszarów zurbanizowanych (C). W przypadku dalszego zabudowywania terenu występujące tu typy topoklimatów będą w różnym stopniu modyfikowane przez czynnik ludzki. Wpływ czynnika antropogenicznego wyrażać się będzie głównie poprzez wzrost zanieczyszczeń powietrza pochodzących z indywidualnych palenisk domowych, zwłaszcza w okresach grzewczych.

Dla potrzeb oceny **jakości powietrza** województwo śląskie zostało podzielone zgodnie z Ustawą z 27.04.2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz.U.2022.0.2556) na strefy z przypisanym każdej strefie oznaczeniem kodowym. Obszar Zabrze znajduje się w **strefie aglomeracja górnośląska** (kod: PL2401). W strefie tej dokonuje się oceny jakości powietrza pod kątem spełniania kryteriów w celu ochrony zdrowia. Do zanieczyszczeń, które uwzględniono w ocenie należały ze względu na ochronę **zdrowia**: benzen, dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, tlenek węgla, ozon, pył zawieszony PM₁₀, pył zawieszony PM_{2,5} oraz zawarty w tym pyłe arsen, benzo(α)piren, ołów, kadm i nikiel.

Wody powierzchniowe

Analizowany obszar Zabrze położony jest w obrębie prawostronnej części dorzecza Odry, do której wody powierzchniowe z obszaru spływają drugorzędowym dopływem Odry Kłodnicą, której prawostronny dopływ stanowi Drama z Potokiem Grzybowickim.

W bezpośrednim sąsiedztwie analizowanego obszaru występują także wody powierzchniowe wypełniające niewielkie zagłębienia bezodpływowe po eksploatacji surowców ilastych.

Na podstawie analizy danych regionalnych można stwierdzić, iż potoki analizowanego regionu mają reżim wyrównany z wezbraniem letnim i bardzo słabym drugorzędnym wezbraniem wiosennym oraz zasilaniem gruntowo-deszczowo-śnieżnym. Zgodnie z tak wyrażonym reżimem potoki na analizowanym obszarze przez cały rok zasilane są z odpływu gruntowego, natomiast przepływy podwyższone spowodowane są opadami letnimi i topnieniem śniegu wiosną.

Miasto Zabrze nie ma stałych posterunków wodowskazowych IMiGW, dlatego szczegółową analizę hydrologiczną opisywanego obszaru przeprowadzono na podstawie posterunków wodowskazowych zlokalizowanych na potokach poza granicami Zabrze. Z analizy średnich miesięcznych przepływów wynika, iż w analizowanych zlewniach nieznacznie przeważa odpływ półroczna zimowego, który stanowi ok. 54 % odpływu rocznego. W przebiegu odpływu w ciągu roku zaznacza się jedno wezbranie wiosenne z maksimum w marcu, kiedy przepływy osiągają 124 % wartości średniego rocznego przepływu w zlewniach. Minimum przepływów przypada na wrzesień, w którym średni przepływ wynosi 83 % wartości średniego rocznego.

Jednym z istotnych problemów hydrologicznych jest problem zagrożenia powodziowego. Na analizowanym obszarze zagrożenie powodziowe nie występuje.

Dla potrzeb oceny **jakości wód powierzchniowych**, zgodnie z *Prawem wodnym* (Dz.U.2023.0.1478), wody powierzchniowe dzieli się na **jednolite części wód powierzchniowych (JCWP)** z przypisanym każdej części kodem europejskim.

Zgodnie z definicją zawartą w *Prawie wodnym* (Dz.U.2023.0.1478) jednolita część wód powierzchniowych (JCWP) oznacza wydzielone do oceny powierzchnie wodne wód płynących i stojących w systemie zlewniowym. A co za tym idzie, granice tych jednostek pokrywają się z powierzchniowymi działami wodnymi różnych rzędów. Jednolite części wód powierzchniowych mają w ten sposób charakter jednostek zlewniowych.

Analizowany obszar Miasta Zabrze znajduje się w obrębie następującej jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) (zał. 1):

PLRW60006116669 „Drama do Grzybowickiego Potoku włącznie”; punkt pomiarowo-kontrolny „Drama m. Zbrostawice” PL02S1301_3210. Jednostka ta należy do regionu wodnego Górnej Odry i jest administrowana przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach.

Wody podziemne

Analizowany obszar Zabrze należy, zgodnie z regionalizacją hydrogeologiczną B. Paczyńskiego (1995), do regionu śląsko-krakowskiego (XII), subregionu triasu śląskiego (XII₁), rejonu gliwickiego - 450 (XII_{1B}).

Poziom czwartorzędowy związany jest z utworami rzecznotodowcowymi, piaskami międzymorenowymi o dużej miąższości oraz glinami lodowcowymi. Utwory te wypełniają przedczwartorzędowe formy kopalne, są zasobne w wodę i tworzą często zwierciadło napięte. Poziom wody gruntowej w utworach glacialnych kształtuje się na głębokościach do ok. 4 m, nawiązując przy tym swoim kształtem do rzeźby terenu. Stąd w strefie doliny Bytomki i jej dopływów występuje on najczęściej do głębokości 2 m. Na analizowanym obszarze wykreślone hydroizobaty ujawniają stosunkowo płytkie występowanie wody gruntowej jeszcze na wysoko położonych zboczach (hydroizobata 1 m).

Niskie stany wód gruntowych występują zazwyczaj w okresie jesiennym (wrzesień-listopad). Spowodowane jest to tym, iż od roztopów wiosennych następuje rozwój roślinności i wzrost temperatur, które powodują wzmożoną ewapotranspirację i obniżanie się poziomu wód gruntowych. Obniżanie poziomu następuje przez całe lato do listopada, mimo wysokich opadów letnich. Dopiero w jesieni, po zakończeniu roślinności i spadku temperatur, trend się odwraca i następuje odbudowa zapasów wód podziemnych wyrażona podniesieniem poziomu tych wód. Powyższą prawidłowość potwierdzają analizy zachowania się stanów wód obserwowane na posterunkach pomiarowych IMiGW.

W ostatnich latach pomimo zwiększania się sum opadów rocznych, nie obserwuje się istotnego podwyższania poziomów wód gruntowych (podziemnych). Powodowane jest to przez zmiany struktury występowania opadów, częściej mamy do czynienia z krótkotrwałymi opadami nawałnymi w okresie letnim. Zakłóceniu ulegają zatem wyżej opisane prawidłowości w zaleganiu zwierciadła wód podziemnych, co nie oznacza, że prawidłowości te są nieaktualne. Istotna jest tu zwłaszcza głębokość zalegania pierwszego poziomu wodonośnego, która ma bezpośredni wpływ na warunki posadawiania obiektów budowlanych. Przy obniżonym poziomie wód gruntowych warunki te zdają się być korzystne, ale w przypadku odwrócenia trendu i wzrostu opadów nastąpi podniesienie pierwszego poziomu wodonośnego i użytkowanie obiektów budowlanych stanie się co najmniej uciążliwe.

Bardzo istotne znaczenie hydrogeologiczne i gospodarcze (z uwagi na dużą zasobność) mają poziomy wodonośne związane z utworami triasu w obrębie których wydzielono Główne Zbiorniki Wód Podziemnych. Cały analizowany teren znajduje się w zasięgu **GZWP nr 330 (Zbiornik Gliwice)**.

Znaczna miąższość utworów triasowych spowodowała wykształcenie się na analizowanym obszarze wydzielanego przez hydrogeologów **Głównego Użytkowego Poziomu Wodonośnego (GUPW)**. Poziom ten stanowią wszystkie poziomy wodonośne mogące stanowić źródło zaopatrzenia w wodę. Zostały one wydzielone w postaci jednostek hydrogeologicznych. Analizowany obszar znajduje się w obrębie jednostki hydrogeologicznej określonej kodem **aT1,2 II**. Duża litera w kodzie „**T1,2**” oznacza stratyografię poziomu (trias). Litera „**a**” w kodzie oznacza brak izolacji poziomu wodonośnego od powierzchni, co przekłada się na potencjalne zagrożenie poziomu wodonośnego zanieczyszczeniami pochodzącymi z powierzchni terenu. Rzymskie „**II**” oznacza znaczną – $100-200 \text{ m}^3/24\text{h}\cdot\text{km}^2$ – wielkość zasobów dyspozycyjnych jednostkowych. Zatem wydajność potencjalna poziomu wodonośnego (GUPW) jest także znaczna i wynosi powyżej $70 \text{ m}^3/24\text{h}$.

Dla potrzeb oceny **jakości wód podziemnych**, zgodnie z *Prawem wodnym* (Dz.U.2023.0.1478) wody podziemne dzieli się na **jednolite części wód podziemnych (JCWPd)**.

Zgodnie z definicją zawartą w *Prawie wodnym* (Dz.U.2023.0.1478) jednolita część wód podziemnych oznacza określoną objętość wód podziemnych występującą w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych w miarę jednorodnych. Cały obszar Zabrze znajduje się w obrębie (zał. 1):

- 1) JCWPd nr 129 (PLGW6000129) – jednostka ta należy do regionu wodnego Górnej Odry i jest administrowana przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach. Monitoring stanu i jakości wód prowadzony jest w wytypowanych w tym celu studniach wierconych lub piezometrach w ramach monitoringu krajowego i regionalnego. Jednak z uwagi na duże oddziaływania antropogeniczne (górnictwo) na głębsze poziomy wód w obrębie tej jednostki prowadzi się od wielu lat obserwacje jedynie stanu chemicznego płytkich poziomów wód podziemnych. Najbliższy dla analizowanego obszaru Zabrze punkt monitoringu znajduje się w Szalszy (PL6000129_008). W punkcie tym zwierciadło wody jest swobodne a strop poziomu wodonośnego znajduje się na głębokości 52,5 m w krasowo-szczelinowych utworach triasowych. W

punkcie tym prowadzony jest monitoring diagnostyczny lub operacyjny (lato, jesień).

Gleby i szata roślinna

Zgodnie z podziałem geobotanicznym Polski analizowany obszar leży w prowincji **Niżowo-Wyżynnej**, działu **A** - Bałtyckiego, w poddziale **A4** - Pasa Wyżyn Środkowych, krainie **14** - Wyżyny Śląskiej, okręgu **a** - Zachodniego (Szafer, Zarzycki, 1977). Na skutek działalności człowieka szata roślinna tego obszaru jest dosyć mocno zmieniona i odbiega zasadniczo od układów pierwotnych, co wynika z porównania jej stanu aktualnego z mapą roślinności potencjalnej (Potencjalna..., 1995). Na analizowanym obszarze w krajobrazie dominują tereny rolnicze z zabudową wiejską. Przeważają zatem biocenozy pozbawione swoistych składników, obfitujące w gatunki o szerokiej tolerancji ekologicznej. Na większości obszaru występują zbiorowiska charakterystyczne dla agrocenoz. Występujące w obrębie analizowanego obszaru zadrzewienia to zbiorowiska sztucznie ukształtowane w wyniku nasadzeń (znaczna powierzchnia) lub będące wynikiem samorzutnej sukcesji roślinnej.

Pierwotnie na analizowanym obszarze występowały płaty gleb brunatnych wyługowanych (Bw) powstałych na utworach czwartorzędowych, które zachowały się na obszarze użytkowanym rolniczo lub na terenach zadrzewionych. Dotychczasowe rolnicze użytkowanie powierzchni nie spowodowało degradacji pierwotnej pokrywy glebowej. Gleby należą do chronionych klas bonitacyjnych (klasy II, III, IV). Pewien stopień degradacji gleb związany jest głównie z pierwotną zabudową mieszkaniowo-gospodarczą gospodarstw rolnych. Obecnie widoczny jest proces przekształcania zabudowy rolniczej pod zabudowę gospodarczą nierolniczą a także zajmowania gruntów rolnych pod zabudowę mieszkaniową niskiej intensywności, co sprzyja postępującej degradacji gleb.

Występujące na analizowanym obszarze zbiorowiska roślinne stanowią mozaikę zbiorowisk silnie uzależnioną od sposobu użytkowania powierzchni. Jak podaje M. Kurkowska (2006) zbiorowiska te przyjmują najczęściej formy kadłubowe o niepełnych (znacznie zubożonych) składach gatunkowych. W wyniku przeprowadzonych dotychczas waloryzacji przyrodniczych obszaru Zabrze (Cempulik, 1994, 2005; Rostański i in., 1995; Rostański, Rostański, 2006; Kurkowska, 2006) wytypowano na

analizowanym terenie obszary cenne przyrodniczo, dla których proponuje się ochronę prawną w formie użytku ekologicznego:

1. Potok Grzybowicki (P. Świętoszowicki, Jelinka) - Grzybowice. Obszar położony jest wzdłuż północno-zachodniej granicy miasta. Potok Grzybowicki ma koryto miejscami pogłębione, a jego otoczenie stanowią wilgotne łąki i turzycowiska z niewielkimi skupieniami trzcin. Z tym obszarem sąsiadują bezpośrednio pola uprawne poprzedzielane miedzami oraz pastwiska. Dolinka jest miejscem żerowania bociana białego (nr 1a). *W przypadku takich obszarów zachowanie walorów przyrodniczych jest możliwe przy braku zmian w przeznaczeniu funkcjonalnym terenu. Dotyczy to zwłaszcza terenów w obrębie dna doliny, która powinna zostać zachowana z uwagi na rolę jaką spełnia w zakresie odwodnienia obszaru.*

Tendencja do zmian przy braku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu

Dalsze zmiany w środowisku w obrębie obszaru objętego zmianą planu miejscowego będą zachodziły bardzo powoli z uwagi na utrwalenie się istniejącego układu funkcjonalno-przestrzennego. Analizowany obszar miasta cechuje się utrwaloną strukturą powiązań wewnętrznych i zewnętrznych, stąd przy braku realizacji ustaleń projektu planu nie będzie wykazywał wyraźnych tendencji do zmian w okresie możliwym do przewidzenia. Znaczne zredukowanie eksploatacji gospodarczej na tym obszarze sprzyja stopniowej odbudowie wcześniejszych lub budowie nowych układów środowiskowych.

Pewne nadzieje na zahamowanie procesów degradacji środowiska wiązać należy z wprowadzaniem norm i przepisów odnośnie do ochrony środowiska i jego zasobów.

3.2. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 2, lit. b ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2023.0.1094):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

2) określa, analizuje i ocenia:

b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Powierzchnię objętą projektem planu zamierza się pozostawić w zdecydowanej większości w formie terenów zielonych. Nie przewiduje się realizacji na tym obszarze żadnych przedsięwzięć w zakresie budownictwa mieszkaniowego ani usługowo-produkcyjnego. W związku z powyższym realizacja zapisów projektowanego planu nie spowoduje większych zmian w środowisku, a zatem należy uznać, iż nie wystąpią oddziaływania **znaczące**. Niemniej jednak warto przytoczyć podstawowe charakterystyki stanu środowiska.

Stan środowiska określany jest przez stan jakości powietrza atmosferycznego, jakości wód powierzchniowych i podziemnych. Wyniki monitoringu opracowywane są i publikowane w raportach Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

W ocenie rocznej **jakości powietrza** za rok 2021 według kryterium ochrony zdrowia uzyskano następujące wyniki:

- **klasa A** – dwutlenek siarki, benzen, ołów, tlenek węgla, arsen, kadm, nikiel i ozon - zaklasyfikowanie strefy do klasy A oznacza konieczność utrzymania jakości powietrza na tym samym lub lepszym poziomie;
- **klasa C** - dwutlenek azotu, pył zawieszony PM₁₀ i PM_{2,5} oraz benzo(α)piren, co oznacza konieczność włączenia strefy do odpowiednich programów ochrony powietrza (POP).

Główną przyczyną przekroczenia dopuszczalnego poziomu benzo(α)pirenu i pyłu zawieszonego PM10 określonego dla stacji pomiarowej zlokalizowanej w Zabrze przy ul. M. Skłodowskiej-Curie było:

- S5 - emisja niska z indywidualnego ogrzewania budynków;
- S15 - niekorzystne warunki meteorologiczne w rozważanym okresie polegające na zbyt niskiej prędkości wiatru i w związku z tym słabym przewietrzaniu;
- S16 - w przypadku PM10 przyczyną była także emisja wtórna zanieczyszczeń pyłowych z powierzchni odkrytych, np. dróg, chodników i boisk.

Z kolei główną przyczyną przekroczenia dopuszczalnego poziomu dwutlenku azotu była emisja ze źródeł komunikacyjnych (liniowych).

W zakresie **jakości wód podziemnych** na obszarze całego województwa śląskiego prowadzony jest operacyjny monitoring jakości wód podziemnych. Wynika to z faktu, iż wyznaczone na obszarze województwa **jednolite części wód podziemnych (JCWPd)** uznane zostały za zagrożone nieosiągnięciem dobrego stanu chemicznego. W pobliżu badanego obszaru znajduje się punkt obserwacyjny – **2673/K (Szalsza) (PL6000129_008)**. W odniesieniu do tego punktu w roku 2018 były prowadzone badania operacyjne. Z przeprowadzonych analiz wynika, że jakość wód utrzymuje się na niezmiennym poziomie od wielu lat. Wody w obrębie tej JCWPd w roku 2018 zaliczono do klasy III – wody zadowalającej jakości z uwagi na podwyższoną zawartość wapnia i tlenu oraz lokalnie do klasy II – wody dobrej jakości.

Kompleksowa sytuacja poszczególnych JCWPd przedstawiona została w *Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* przyjętym Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18.10.2016 r. (Dz.U.2016.0.1911). W ocenie tej wskazuje się, iż osiągnięcie celów środowiskowych przez wody podziemne jest zagrożone i konieczne jest ich przesunięcie w czasie:

1) JCWPd nr 129; kod europejski: PLGW6000129

- region wodny: Górnej Odry;
- administrator: RZGW Gliwice;
- stan ilościowy: słaby;
- stan chemiczny: dobry;
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych: zagrożona;
- znaczenie gospodarcze: pobór wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia w ilości ponad 100 m³ wody na dobę;

- cel środowiskowy – stan chemiczny: dobry stan chemiczny;
- cel środowiskowy – stan ilościowy: mniej rygorystyczny cel: ochrona stanu ilościowego przed dalszym pogorszeniem;
- odstępstwo: ustalenie celów mniej rygorystycznych – brak możliwości technicznych;
- termin osiągnięcia celów środowiskowych: 2021 rok;
- uzasadnienie odstępstwa: ze względu na silny wpływ górnictwa podziemnego, odwadniania kopalń i zatapiania głębokich lejów depresji, ponadto brak możliwości zakończenia eksploatacji ze względów gospodarczych, brak możliwości zakończenia odwadniania do 2051 r., wysoki w stosunku do zasobów pobór z ujęć; emisja pyłów i gazów; obszary intensywnej gospodarki przemysłowej i górniczej. Przyjęte działania mają na celu nie pogarszanie obecnego stanu JCWPd. W związku z brakiem możliwości osiągnięcia dobrego stanu ze względu na występujące presje przemysłu wydobywczego i utrzymanie tych presji w perspektywie czasowej 2015, 2021 i 2027.

Wyżej przedstawiony stan JCWPd nr 129 został potwierdzony w roku 2019.

W zakresie monitoringu **jakości wód powierzchniowych** analizowany obszar znajduje się w zasięgu zlewni **jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) Drama do Grzybowickiego Potoku włącznie** (PLRW60006116669). Dla lat 2016-2021 w analizowanym JCWP, dla którego punktem reprezentacyjnym jest **Drama m. Zbrostawice** (PL02S1301_3210), wyniki tego monitoringu były następujące:

- elementy biologiczne – klasa 2 (2019 r.);
- elementy hydromorfologiczne – klasa 5 (2019 r.);
- elementy fizyko-chemiczne (grupa 3.1-3.5) – poniżej stanu dobrego (klasa >2) (2019 r.);
- elementy fizyko-chemiczne (grupa 3.6 – zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne) – klasa 2 (2015 r.);
- substancje priorytetowe – klasa >1 (2017 r.);
- stan/potencjał ekologiczny – klasa 3 – umiarkowany stan ekologiczny (2019 r.);
- stan chemiczny – dobry (2021 r.);
- stan ogólny – zły (2021 r.).

Natomiast w ocenie przedstawionej w *Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* także wskazuje się, iż osiągnięcie celów środowiskowych przez wody powierzchniowe analizowanego obszaru jest zagrożone i konieczne jest ich przesunięcie w czasie:

Drama do Grzybowickiego Potoku włącznie (RW60006116669):

- region wodny: Górnej Odry;
- administrator: RZGW Gliwice;
- typ JCWP: potok wyżynny węglanowy z substratem drobnoziarnistym na lessach i lessopodobnych;
- rodzaj jcwp: naturalna;
- aktualny stan ekologiczny: zły;
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych: zagrożona;
- cele środowiskowe: dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny;
- odstępstwo: przedłużenie terminu osiągnięcia celu z uwagi na brak możliwości technicznych;
- termin osiągnięcia dobrego stanu: 2027 rok
- uzasadnienie odstępstwa: brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP występuje presja komunalna. W programie działań zaplanowano działania podstawowe, obejmujące uporządkowanie gospodarki ściekowej, które nie są wystarczające, aby zredukować tą presję w zakresie wystarczającym dla osiągnięcia dobrego stanu. W związku z powyższym wskazano również działanie uzupełniające, obejmujące przeprowadzenie pogłębionej analizy presji w celu zaplanowania działań ukierunkowanych na redukcję fosforu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia działań, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2027. W zlewni JCWP występuje presja komunalna. W programie działań zaplanowano działanie obejmujące przegląd pozwoleń wodnoprawnych na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi przez użytkowników w zlewni JCWP z uwagi na zagrożenie osiągnięcia celów środowiskowych, zgodnie z art. 136 ust. 3 ustawy - *Prawo wodne*, mające na celu szczegółowe rozpoznanie i w rezultacie ograniczenie tej presji tak, aby możliwe było osiągnięcie wskaźników zgodnych z wartościami dla dobrego stanu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia tego działania, następnie konkretnych działań naprawczych, a także okres

niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2027.

- działania podstawowe: działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej; kontrola użytkowników prywatnych i przedsiębiorstw; realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych;
- działania uzupełniające: analiza stanu zlewni; opracowanie warunków korzystania z wód zlewni; przegląd pozwoleń wodnoprawnych.

3.3. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 2, lit. c ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2023.0.1094):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

2) określa, analizuje i ocenia:

c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Na analizowanym obszarze nie występują obiekty i obszary przyrodniczo-cenne objęte ochroną prawną na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o *ochronie przyrody* (Dz.U.2022.0.916), z którymi mogłyby kolidować wprowadzane w projekcie planu rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne, zwłaszcza iż na opracowywanym terenie zamierza się wprowadzić jedynie funkcję mieszkaniowo-usługową niskiej intensywności.

Należy tu zaznaczyć, iż analizowany obszar **nie znajduje się w obrębie obszaru objętego ochroną w formie Natura 2000**. W bezpośrednim sąsiedztwie granic Miasta Zabrze znajduje się specjalny obszar ochrony PLH240003 „Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie”. Ochroną objęto tutaj jeden z największych systemów podziemnych wyrobisk po eksploatacji kruszców metali ciężkich. Jednakże, głównie ze względu na charakter obiektu objętego ochroną oraz jego odległość, nie ma możliwości oddziaływania z obszaru objętego zmianą planu miejscowego na siedliska obszaru ochrony PLH240003.

Na analizowanym obszarze nie występuje żaden obiekt objęty ochroną z mocy ustawy o *ochronie przyrody* (Dz.U.2022.0.916).

Zastosowane w projekcie planu zapisy dotyczące ochrony środowiska są zbieżne z warunkami stawianymi w tym zakresie przez odpowiednie przepisy w odniesieniu do ochrony poszczególnych elementów środowiska.

3.4. Cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 2, lit. d ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2023.0.1094):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

2) określa, analizuje i ocenia:

d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Na analizowanym obszarze Zabrze nie zostały określone szczególne cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym ani wspólnotowym. Znajdują jednak swoje odniesienie cele ochrony środowiska sformułowane na szczeblu krajowym a znajdujące swoje odzwierciedlenie w dokumentach planistycznych realizowanych w województwie śląskim. Należą do nich:

1. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020”;
2. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ przyjęty uchwałą nr V/26/2/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29.08.2016 r.

Z powyższych dokumentów dla analizowanego obszaru Miasta Zabrze wynikają przedstawione niżej ustalenia:

- a) Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego wyznacza priorytety i cele strategiczne rozwoju. Dla ustaleń projektu Planu związanych z ochroną środowiska istotne są następujące cele i kierunki rozwoju zawarte w priorytecie B Strategii: *Województwo śląskie regionem o powszechnej dostępności do regionalnych usług publicznych o wysokim standardzie oraz*

celu strategicznego B.2 tego priorytetu – *wysoka jakość środowiska naturalnego*:

- B2.1 utworzenie systemu kształtowania i wykorzystania zasobów wodnych;
- B2.2 poprawa jakości powietrza;
- B2.3 ochrona przed hałasem;
- B2.4 uporządkowanie i wdrożenie systemu gospodarki odpadami.

b) Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego wyznaczył cele i kierunki rozwoju. Dla ustaleń projektu Planu istotne są następujące cele i kierunki rozwoju obejmujące analizowane tereny Zabrze:

Cel 3. *PRZESTRZEŃ – ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTYWANIE ZASOBÓW ŚRODOWISKA NATURALNEGO I KULTUROWEGO*

Kierunek 3.1: Ochrona zasobów środowiska:

- *ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych ze szczególnym uwzględnieniem wód przeznaczonych dla zaopatrzenia mieszkańców regionu.*

Ponadto opracowane są dokumenty pozwalające na wprowadzenie w przyszłości:

1) obszaru ochronnego GZWP nr 330 „Zbiornik Gliwice”. Dla zbiornika tego w 2011 r. opracowano *Dodatek do dokumentacji geologicznej określającej warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód podziemnych GLIWICE GZWP NR 330*, przyjęty zawiadomieniem Ministra Środowiska znak: DGiKGhg-4731-40/6908/3776/11/MJ z dnia 27 stycznia 2012 r. Zgodnie z tą dokumentacją analizowany obszar znajduje się **w rejonie ochronnym IIIb**, dla którego zaproponowano stosowne ograniczenia w użytkowaniu powierzchni;

2) strefy ochrony pośredniej dla ujęć wód podziemnych (wody pitnej) „Grzybowice” i „Mikulczyce” w Zabrzu. Dla ujęć tych opracowano w 2019 r. *Analizę ryzyka dla ujęć wód podziemnych Zabrzeńskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji*, a następnie w 2020 r. opracowano *Dodatek nr 2 do „Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne wód podziemnych z utworów węglanowych triasu dla ujęć „Szalsza-Piekło” i „Zabrze-Grzybowice”* (obecnie odpowiednio ujęcie „Mikulczyce” i ujęcie „Grzybowice”). Dodatek zatwierdzony został decyzją Marszałka Województwa Śląskiego nr 1900/OS/2021 z dnia 24 czerwca 2021 r. Zgodnie z tą dokumentacją analizowany obszar znajduje się **w podstrefie B strefy**

ochrony pośredniej, dla której zaproponowano stosowne ograniczenia w użytkowaniu powierzchni. Są to następujące zakazy zgodne z ustawą *Prawo wodne* (Dz.U.2023.0.1478):

- a) wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi;
- b) rolniczego wykorzystania ścieków;
- c) przechowywania lub składowania odpadów promieniotwórczych;
- d) lokalizowania zakładów przemysłowych oraz ferm chowu lub hodowli zwierząt;
- e) lokalizowania magazynów produktów ropopochodnych oraz innych substancji;
- f) lokalizowania składowisk odpadów niebezpiecznych oraz innych niż niebezpieczne i obojętne;
- g) lokalizowania nowych ujęć wody;
- h) lokalizowania cmentarzy oraz grzebanie martwych zwierząt;
- i) wydobywania kopalin;
- j) wykonywania odwodnień budowlanych lub górniczych;
- k) lokalizowania nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- l) składowania opakowań po nawozach i środkach ochrony roślin.

W związku z powyższym w projekcie Planu przyjęto następujące ustalenia:

W zakresie gospodarki odpadami:

Zgodnie z obowiązującą Ustawą *o odpadach* (Dz.U.2023.0.1578) oraz przyjętymi przez Miasto programami w dalszym ciągu w zakresie gospodarki odpadami:

- 1) przyjmuje się kierunki gospodarowania odpadami określone w Programie Ochrony Środowiska i Planie Gospodarki Odpadami dla Miasta Zabrze.

W zakresie ochrony zasobów wodnych:

Sposób zagospodarowania obszaru powinien uwzględniać następujące zasady ochrony (zapisane w projekcie Planu):

- 1) przyjęto ustalenie zapewnienia dostępu do kanalizacji w oparciu o zbiorowe odprowadzenie ścieków;
- 2) wprowadzono nakaz stosowania rozdzielczego systemu kanalizacji deszczowej i sanitarnej;

- 3) w obszarze, gdzie przewidziana jest realizacja kanalizacji sanitarnej, dopuszczono czasowe (przejściowe) odprowadzanie ścieków do szczelnych zbiorników (szamb);
- 4) wprowadzono zakaz odprowadzania ścieków bytowo-gospodarczych bez oczyszczania do cieków i do gruntu.

W zakresie ochrony powietrza:

Sposób zagospodarowania obszaru powinien uwzględniać następujące zasady ochrony (zapisane w projekcie Planu):

- 1) wprowadzono ustalenie stosowania indywidualnych lub grupowych systemów grzewczych z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z uchwały nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r.;
- 2) modernizacja systemu komunikacyjnego i wprowadzona konieczność zapewnienia miejsc parkingowych sprzyjać będzie zapewnieniu płynności ruchu, co wpłynie na zmniejszenie ilości emitowanych spalin samochodowych;
- 3) zakaz prowadzenia działalności stanowiącej źródło emisji zanieczyszczeń do środowiska naturalnego w stopniu przekraczającym dopuszczalne wartości stężeń.

W zakresie ochrony przed hałasem:

Sposób zagospodarowania obszaru powinien uwzględniać następujące zasady ochrony (zapisane w projekcie Planu):

- 1) określono dopuszczalne poziomy hałasu dla określonych funkcji terenów zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Przyjęte w projekcie Planu rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne i ustalenia są w pełni zgodne z obowiązującymi przepisami prawa w zakresie ochrony środowiska. Proponowane kierunki rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych zgodne są także z kierunkami zawartymi w *Studium*.

3.5. Przewidywane znaczące oddziaływania na obszar Natura 2000 oraz na środowisko

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 2, lit. e ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2023.0.1094):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

2) określa, analizuje i ocenia:

- e) *przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:*
 - *różnorodność biologiczną,*
 - *ludzi,*
 - *zwierzęta,*
 - *rośliny,*
 - *wodę,*
 - *powietrze,*
 - *powierzchnię ziemi,*
 - *krajobraz,*
 - *zasoby naturalne,*
 - *zabytki,*
 - *dobro materialne*
 - *z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy*

Jak już wyżej zaznaczono, analizowany obszar nie znajduje się w obrębie i nie sąsiaduje bezpośrednio z obszarem objętym ochroną w formie Natura 2000. W bezpośrednim sąsiedztwie granic Miasta Zabrze znajduje się specjalny obszar ochrony

PLH240003 „Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie”. Jak oceniają autorzy przygotowujący dokumentację przyrodniczą obszaru PLH240003, największe zagrożenie dla proponowanego do ochrony obszaru stanowi:

- 1) niepokojenie zwierząt w okresie zimowym;
- 2) zasypywanie otworów wentylacyjnych, zawały, osuwiska;
- 3) inwestycje mogące mieć szkodliwy wpływ na środowisko;
- 4) zanieczyszczenie odpadami przemysłowymi i komunalnymi;
- 5) zanieczyszczenie wód;
- 6) niekontrolowana penetracja podziemi;
- 7) nieracjonalnie prowadzone badania naukowe.

Wskazane wyżej zagrożenia w większości swoje źródło mogą mieć bezpośrednio na obszarze chronionym, co nie jest możliwe w przypadku obszaru oddalonego, jakim jest obszar Zabrze. Także zanieczyszczone wody z Zabrze odprowadzane są rzekami i lokalnymi potokami do zlewni Kłodnicy, a więc w całkowicie przeciwnym kierunku niż znajduje się proponowany obszar Natury 2000. Z powyższego wynika więc, że nie istnieje możliwość oddziaływania z obszaru Zabrze na siedliska obszaru ochrony PLH240003 „Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie”. Stąd analizowane w dalszej części oddziaływania na środowisko będą dotyczyły jedynie zagadnień ogólnych.

Przewidywane oddziaływania na środowisko sprowadzają się zatem do następujących zagadnień:

W zakresie oddziaływań na różnorodność biologiczną:

Analizowany teren stanowi relatywnie niewielką powierzchnię (1,19 ha), stąd biologiczne zróżnicowanie jest tutaj bardzo ograniczone. Obecnie analizowany teren funkcjonuje jako częściowo zabudowany (ok. 50 % powierzchni) w części południowej. Część północna natomiast jest w większości sztucznie zadrzewiona lub zadarniona, którego różnorodność biologiczną wzbogacają niewielkie powierzchnie wodne (glinianki) położone już poza obszarem opracowania. Przyjęty w projekcie planu kierunek dalszego użytkowania w postaci zabudowy o niskiej intensywności mieszkaniowej lub usługowej nie wpłynie w znaczącym stopniu na zmianę różnorodności biologicznej. Wprowadzona zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna niskiej intensywności spowoduje powstanie zbioru małych działek z ogrodami przydomowymi.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na różnorodność biologiczną **nie wystąpią niekorzystne oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na ludzi:

Biorąc pod uwagę charakter omawianego terenu i sposób jego zagospodarowania należy przyjąć, iż nie będą tam zachodziły żadne zmiany, które mogłyby w znaczący sposób oddziaływać na ludzi. Na analizowanym obszarze nie przewiduje się prowadzenia żadnej działalności gospodarczej, a zatem nie będzie on źródłem żadnych emisji do środowiska.

Analizowany teren nie znajduje się w zasięgu stref zagrożenia powodziowego ani zagrożenia osuwaniem się mas ziemnych, które mogłyby zagrozić mieszkańcom korzystającym z zielonych terenów rekreacyjnych.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na ludzi **nie wystąpią oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na zwierzęta:

Analizowany obszar jest użytkowany jako tereny zielone z zielenią sztucznie ukształtowaną. Stanowi on swoistą enklawę w sąsiedztwie rozległych pól i terenów zabudowy wiejskiej. Teren w części północnej nie jest ogrodzony i jest otwarty w kierunku zachodnim, co umożliwia jego łatwą penetrację przez różne gatunki zwierząt. Podział terenu na mniejsze działki budowlane spowoduje jego wyłączenie z możliwości jego penetracji przez zwierzęta.

Na analizowanym obszarze nie występują obiekty i obszary przyrodnicze prawnie chronione.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na zwierzęta **nie wystąpią oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na rośliny:

Istniejące zagospodarowanie obszaru nie sprzyja występowaniu w tym rejonie siedlisk dziko rosnących gatunków roślin, w tym także gatunków chronionych i przyrodniczo cennych. Występujące tu zbiorowiska roślinne w większości należą do zbiorowisk sztucznie ukształtowanych (zadrzewienia) lub synantropijnych. Planowane nowe zagospodarowanie spowoduje kolejne przekształcenie istniejących zbiorowisk roślinnych w obszar z charakterystyczną zielenią ogrodów przydomowych.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na rośliny **nie wystąpią oddziaływania znaczące**.

W zakresie oddziaływań na wodę:

Z uwagi na to, iż analizowany obszar w dalszym ciągu będzie użytkowany jako teren o małej intensywności gospodarczej, nie powstaną na większości obszaru warunki do pojawienia się źródeł zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych. Jedyne zagrożenia mogą być związane z koniecznością odprowadzania powstających ścieków komunalnych i deszczowych. Stąd na tym terenie wprowadzono stosowne zapisy mające na celu ochronę wód. Ograniczeniu zanieczyszczeń służą ponadto odpowiednie zapisy dotyczące zasad gospodarki odpadami oraz odprowadzania ścieków.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na wodę **nie wystąpią oddziaływania znaczące**.

W zakresie oddziaływań na powietrze:

Obecnie nie występują na analizowanym obszarze żadne znaczące źródła emisji zanieczyszczeń do powietrza a jedynie występują należące do grupy źródeł emisji niskiej. W wyniku nowego zagospodarowania wzrośnie ich potencjalna liczba (niewielka) w zależności od przyjętych systemów ogrzewania.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na powietrze **nie wystąpią oddziaływania znaczące**.

W zakresie oddziaływań na powierzchnię ziemi:

W przypadku analizowanej części Zabrze nie zachodzi konieczność przeprowadzania większych prac ziemnych. Prace takie w ograniczonym zakresie mogą zostać przeprowadzone w trakcie urządzania terenu.

W obrębie analizowanego obszaru nie występują tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na powierzchnię ziemi **nie wystąpią oddziaływania znaczące**.

W zakresie oddziaływań na krajobraz:

Obszar objęty projektowanym dokumentem wraz z jego otoczeniem użytkowany jest jako teren otwarty pól uprawnych przylegający do niskiej zabudowy wiejskiej i jako

taki stanowi wartościowy element krajobrazu. Nie znajduje się on jednak w obrębie krajobrazów chronionych w jakiegokolwiek formie.

Dalsze urządzenie terenu nie spowoduje istotnych zmian w krajobrazie, tym bardziej, że nie zamierza się realizować żadnych obiektów mających charakter dominant krajobrazowych.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na krajobraz **nie wystąpią oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na zasoby naturalne:

W analizowanym rejonie nie występują żadne znaczące zasoby naturalne, w tym także udokumentowane zasoby surowców.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na zasoby naturalne **nie wystąpią oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na zabytki:

W analizowanym rejonie nie występują podlegające ochronie obiekty zabytkowe ani podlegające ochronie znane stanowiska archeologiczne.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na zabytki **nie wystąpią oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na dobra materialne:

W analizowanym rejonie nie występują mogące podlegać ochronie obiekty mające status dóbr materialnych.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na dobra materialne **nie wystąpią oddziaływania znaczące.**

Z uwagi na to, iż obszar projektu planu obejmuje niewielką powierzchnię terenów użytkowania rolniczego, nie występują na nim chronione siedliska przyrodnicze. Wprowadzane ustalenia także nie będą powodowały żadnych zmian w zakresie przyrody ożywionej. A zatem projekt planu nie będzie miał żadnego wpływu na elementy chronione przyrody ożywionej. Oddziaływania te wynikające z:

- a) istnienia przedsięwzięcia,
- b) wykorzystywania zasobów środowiska,

c) emisji,

będą następujące w zakresie:

- 1) oddziaływań **bezpośrednich** – *nie przewiduje się*;
- 2) oddziaływań **pośrednich** – *nie przewiduje się*;
- 3) oddziaływań **wtórnych** – *nie przewiduje się*;
- 4) oddziaływań **skumulowanych** – *nie przewiduje się*;
- 5) oddziaływań **krótkoterminowych** – *nie przewiduje się*;
- 6) oddziaływań **średnioterminowych** – *nie przewiduje się*;
- 7) oddziaływań **długoterminowych** – *nie przewiduje się*;
- 8) oddziaływań **stałych** – *nie przewiduje się*;
- 9) oddziaływań **chwilowych** – *nie przewiduje się*.

4. ROZWIĄZANIA OCHRONNE PRZYJĘTE W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE ORAZ ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

4.1. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 3, lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2023.0.1094):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

3) przedstawia:

a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Z uwagi na brak jakichkolwiek negatywnych oddziaływań realizacji ustaleń projektu planu na środowisko, w tym także na obszary Natura 2000, nie rozpatrywano rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.

Proekologiczny kierunek zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Miasta Zabrze przyjęty także został w strategii rozwoju Miasta wyrażonej w *Studium*.

4.2. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 3, lit. b ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2023.0.1094):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

3) przedstawia:

b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Z uwagi na to, iż analizowany obszar:

- 1) nie znajduje się w obrębie obszaru chronionego Natura 2000,
- 2) nie sąsiaduje bezpośrednio z obszarem chronionym Natura 2000,
- 3) w żaden sposób nie ma możliwości oddziaływania na obszar chroniony Natura 2000,

nie rozpatrywano rozwiązań alternatywnych.

5. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 1, lit. b ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2023.0.1094):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Opracowanie wykonano na podstawie szczegółowej analizy dostępnych materiałów archiwalnych i badań terenowych. Dla oceny zmian przestrzennych w krajobrazie wykorzystano kolorowe zdjęcia satelitarne wysokiej rozdzielczości zawarte na stronach internetowych (Geoportal). Dane z tych zdjęć zostały pozyskane metodami fotointerpretacyjnymi i porównane z podobnymi danymi uzyskanymi ze starszych map topograficznych. Metoda ta pozwoliła na określenie dynamiki i kierunków zmian zachodzących w środowisku i zagospodarowaniu przestrzennym obszaru Miasta. Znaczącą część danych pozyskano z dostępnych w internecie Centralnych Baz Danych prowadzonych przez państwowe instytucje centralne (PIG-PIB, PSH, IMiGW). Pomocne także były mapy tematyczne oraz opracowania studialne dotyczące analizowanego obszaru.

W załączeniu do Prognozy przedstawiono projektowane zmiany Planu oraz elementy środowiska przyrodniczego warunkujące kierunki zagospodarowania przestrzennego wynikające z opracowania ekofizjograficznego (zał. 1).

6. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 1, lit. c ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2023.0.1094):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Z uwagi na niewielki obszar objęty zmianą planu oraz jednokierunkowy model projektowanych zmian, nie ma potrzeby przeprowadzania monitoringu i odrębnej analizy skutków realizacji projektowanego planu na środowisko w trakcie jego realizacji. Tym bardziej, że projektowana zmiana w żaden sposób nie będzie wpływać na obszary Natura 2000.

Zupełnie wystarczający jest w tym zakresie systematycznie rozbudowywany monitoring państwowy prowadzony przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Katowicach.

Należy wreszcie zauważyć, iż także art. 32 ustawy *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz.U.2023.0.977) wprowadza wymóg prowadzenia monitoringu realizacji postanowień planu, w tym także zapisów odnoszących się do elementów środowiskowych. Ocena taka przeprowadzana jest przynajmniej raz w okresie kadencji Prezydenta Miasta.

7. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 1, lit. d ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2023.0.1094):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Analizowany obszar znajduje się w odległości ok. 70 km od granicy Państwa, stąd nie ma możliwości bezpośredniego oddziaływania transgranicznego na środowisko. Nie sprzyjają takiemu oddziaływaniu także istniejące powiązania elementów środowiska.

8. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 1, lit. e ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2023.0.1094):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym

Opracowywana prognoza odnosi się do projektu planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Zabrze. Obszar obejmuje niewielką część terenów dzielnicy „Grzybowice” o powierzchni 1,19 ha.

Ocenę potencjalnych zagrożeń dla środowiska powstałych w wyniku realizacji projektu planu należy rozpatrywać w dwóch aspektach. Pierwszy, to negatywne skutki oddziaływania zmian w zagospodarowaniu przestrzennym na środowisko, drugi natomiast, to właściwości środowiska i ich potencjalnie negatywny wpływ na przyjęte w planie rozwiązania w zagospodarowaniu przestrzennym obszaru.

Nie przewiduje się wzrostu zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi spowodowanego wprowadzanymi ustaleniami projektu planu z uwagi na to, iż teren pozostanie w dalszym ciągu obszarem zabudowy mieszkaniowej niskiej intensywności zabudowy a wprowadzane zapisy mają charakter porządkujący i dopasowujący istniejące warunki użytkowania do obowiązujących norm prawnych w tym zakresie.

Przedstawiony projekt planu nie zawiera rozwiązań, które mogą stanowić źródło konfliktu z potrzebami ochrony środowiska, zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi lub stanowią niekorzystne z punktu widzenia projektowanego dalszego użytkowania uwarunkowania ekofizjograficzne.

Analizowany obszar znajduje się w odległości ok. 70 km od granicy Państwa, stąd nie ma możliwości bezpośredniego oddziaływania transgranicznego na środowisko.

Należy tu zaznaczyć, iż analizowany obszar nie znajduje się w obrębie i nie sąsiaduje z obszarem objętym ochroną w formie Natura 2000. W bezpośrednim sąsiedztwie granic Zabrza znajduje się specjalny obszar ochrony PLH240003 „Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie”. Jednakże nie istnieje jakakolwiek możliwość oddziaływania z obszaru Zabrza na siedliska omawianego obszaru Natura 2000.

Prognoza skutków wpływu ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze wykazuje, iż zapisy planu uwzględniają zasadę ekorozwoju.

W ustaleniach planu zawarto możliwe ograniczenia szkodliwego oddziaływania na środowisko skutku realizacji tego planu, zwłaszcza w zakresie postępowania ze ściekami i odpadami, które w niewielkich ilościach mogą być generowane na analizowanym obszarze.

Proekologiczny kierunek zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Miasta Zabrza przyjęty został w strategii rozwoju Miasta wyrażonej w *Studium*.

9. MATERIAŁY ARCHIWALNE WYKORZYSTANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

- Absalon D., Jankowski A.T., Leśniok M., Wika S., 1995: Komentarz do mapy sozologicznej w skali 1 : 50 000, ark. M-34-62-A Gliwice. Główny Geodeta Kraju, Warszawa.
- Absalon D., Jankowski A.T., Leśniok M., 2001: Komentarz do mapy hydrograficznej w skali 1 : 50 000, ark. M-34-62-A Gliwice. Główny Geodeta Kraju, Warszawa.
- Bartkowski T., 1980: Wydzielenie jednostek przestrzennych bilansu przepływu materii i energii na powierzchni czynnej (zmodyfikowany „projekt” M. Klugego i J. Paszyńskiego. Materiały konferencji „Zasady kształtowania podmiejskich obszarów rekreacyjnych”, Poznań 7-8 XII 1979, Monografie, Podręczniki, Skrypty AWF w Poznaniu.
- Baza danych GIS mapy hydrogeologicznej Polski 1:50 000. Pierwszy poziom wodonośny – występowanie i hydrodynamika. Ark. 941 Gliwice. S. Filar. PIG-PIB & MS, Warszawa 2006.
- Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce – stan na 31.12.2022 r. Ministerstwo Środowiska, Państwowy Instytut Geologiczny PIB, Warszawa 2023.
- Bogdanowicz E., Stachý J., 1998: Maksymalne opady deszczu w Polsce. Charakterystyki projektowe. Materiały Badawcze, seria: Hydrologia i Oceanologia, t. 23, IMiGW, Warszawa.
- Celiński F., Medwecka-Kornaś A., Wika S., 1985: Potencjalna roślinność naturalna Górnego Śląska. Instytut Botaniki PAN, Warszawa, mapa 1:300 000.
- Cempulik P. (red.), 1994: Waloryzacja przyrodnicza miasta Zabrze, Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody "pro Natura", Górnos Śląskie Koło PTPP "pro Natura" c/o Dział Przyrody Muzeum Górnos Śląskiego, Bytom.
- Cempulik P. (red.), 2005: Aktualizacja waloryzacji przyrodniczej Zabrze, Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody "pro Natura", Górnos Śląskie Koło PTPP "pro Natura", Bytom.
- Gilewska S., 1972: Wyżyny Śląsko-Małopolskie. (w:) Geomorfologia Polski, t. I, M. Klimaszewski (red.), PWN, Warszawa.

- Gumiński R., 1948: Próba wydzielenia dzielnic rolniczo-klimatycznych w Polsce. Przegląd Meteorologiczny i Hydrologiczny, Warszawa.
- Informacje zawarte w odpowiedziach na zawiadomienie o przystąpieniu do sporządzania planu.
- Jankowski A.T., Wach J., 1987: Komentarz do mapy hydrograficznej w skali 1 : 50 000, ark. 531.1 Gliwice. OPGK Poznań, 1987.
- Klasyfikacja stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych województwa śląskiego za 2017 rok. WIOŚ, Katowice, 2018.
- Kondracki J., 2000: Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa.
- Książkiewicz M., Samsonowicz J., Rühle E., 1965: Zarys geologii Polski. Warszawa.
- Kurkowska M., 2006: Roślinność kompleksów funkcjonalno-przestrzennych na przykładzie Miasta Zabrze. UŚ WBiOŚ, Katowice – praca doktorska wykonana pod kierunkiem prof. dra hab. S. Wiki.
- Mapa geologiczno-gospodarcza Polski, 1 : 50 000, ark. 941 Gliwice, PIG-MOŚZNiL, Warszawa, 1997.
- Mapa geośrodowiskowa Polski (A), 1:50 000, ark. 941 Gliwice. M. Gałka, I. Brodziński, PIG i MŚ, Warszawa, 2002.
- Mapa geośrodowiskowa Polski (B), 1:50 000, ark. 941 Gliwice. I. Bojakowska, M. Gałka, W. Krieger, J. Lis, A. Pasieczna, R. Strzelecki, K. Strzemińska, PIG i MŚ, Warszawa, 2003.
- Mapa geośrodowiskowa Polski (II) (A), 1:50 000, ark. 941 Gliwice. R. Formowicz, B. Ptak, I. Ługiewicz-Mołas, PIG-PIB, Warszawa, 2014.
- Mapa geośrodowiskowa Polski (II) (B), 1:50 000, ark. 941 Gliwice. M. Gałka, S. Wilk, PIG-PIB, Warszawa, 2014.
- Mapa hydrogeologiczna Polski, 1:50 000, ark. 941 Gliwice. A. Chmura, PIG, Warszawa, 1998.
- Mapa hydrograficzna 1 : 50 000, ark. 531.1 Gliwice. OPGK Poznań, 1987.
- Mapa hydrograficzna 1 : 50 000, ark. M-34-62-A Gliwice. Główny Geodeta Kraju, Warszawa 2001.
- Mapa glebowo-rolnicza Miasta Zabrze, 1:5 000.
- Matuszkiewicz J.M., 2002: Zespoły leśne Polski, PWN, Warszawa.
- Matuszkiewicz J.M., 2008: Potencjal natural vegetation of Poland (Potencjalna roślinność naturalna Polski). IGiPZ PAN, Warszawa.

- Mikołajków J., Sadurski A., (red.), 2017: Informator PSH. Główne zbiorniki wód podziemnych w Polsce. PIG-PIB, Warszawa.
- Objaśnienia do mapy geośrodowiskowej Polski, 1:50 000, ark. 941 Gliwice. I. Brodziński, M. Gałka, S. Wilk, J. Lis, A. Pasieczna, S. Wołkiewicz, R. Strzelecki, K. Strzemińska, W. Krieger, MŚ i PIG, Warszawa, 2004.
- Objaśnienia do mapy geośrodowiskowej Polski (II), 1:50 000, województwo śląskie. M. Sikorska-Maykowska (red.), PIG-PIB, Warszawa, 2014.
- Objaśnienia do Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski 1:50 000. Ark. Gliwice 941, J. Haisig, PIG-PIB Warszawa 2015.
- Paczyński B. (red.), 1995: Atlas hydrogeologiczny Polski, Cz. II, Zasoby, jakość i ochrona zwykłych wód podziemnych. PIG, Warszawa.
- Paszyński J., 1980: Metody sporządzania map topoklimatycznych. Prace IGiPZ PAN, Warszawa.
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry zatwierdzony przez Radę Ministrów 18 października 2016 r. Warszawa 2016.
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry. Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, Warszawa 2016.
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ przyjęty uchwałą nr V/26/2/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29.08.2016 r. Zarząd Województwa Śląskiego, Katowice, 2016.
- Podsumowanie realizacji Programów ochrony powietrza w województwie śląskim przygotowane w ramach Programu ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mający na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji. ATMOTERM S.A., Katowice, 2017.
- Podział hydrograficzny Polski. Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Warszawa 1983.
- Program ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji. Uchwała nr IV/57/3/2014 SWŚ, Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2014 r., poz. 6275. Katowice, 2014.
- Program ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji. Uchwała nr V/47/5/2017 SWŚ, Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2017 r., poz. 7339. Katowice, 2017.

- Program ochrony powietrza dla strefy śląskiej mający na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych dwutlenku siarki w powietrzu. Uchwała nr VI/12/7/2019 SWŚ, Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2019 r., poz. 5874. Katowice, 2019.
- Przeglądowa Mapa Geologiczna, 1 : 200 000, arkusz Gliwice, ark. 941 Gliwice, 1 : 50 000.
- Raport o stanie środowiska w województwie śląskim w 2019 roku. WIOŚ Katowice 2020.
- Regionalny program operacyjny województwa śląskiego na lata 2014-2020. Szczegółowy opis osi priorytetowych. Zarząd Województwa Śląskiego, Katowice, 2015.
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2018. GIOŚ RWMS DMŚ w Katowicach, Katowice, 2019.
- Richling A., Ostaszewska K. (red.), 2005: Geografia fizyczna Polski. WN PWN, Warszawa.
- Rojek A., Piskorek K., Białobrzaska J., 2019: Monitoring stanu chemicznego oraz ocena stanu JCWPd w dorzeczach w latach 2018-2021 (Etap I), PIG-PIB, GIOŚ, Warszawa
- Romańczyk M., Bula R., Wrońska A., Wieland Z., Beuch Sz., 2015: Prognoza oddziaływania na środowisko Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego, Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice.
- Romańczyk M., Bula R., Wrońska A., Wieland Z., Parusel J., Sokół K., Miszta A., Beuch Sz., 2015: Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego. Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice.
- Rózkowski A., Chmura A., 1996: Mapa dynamiki zwykłych wód podziemnych GZW i jego obrzeżenia. PIG Warszawa, mapa 1:100 000 z komentarzem.
- Rózkowski A., Chmura A., Siemiński A., 1997: Użytkowe wody podziemne GZW i jego obrzeżenia. Prace PIG, CLIX.
- Rózkowski A., Siemiński A., 1995: Mapa ognisk zanieczyszczeń wód podziemnych GZW i jego obrzeżenia. PIG Warszawa, mapa 1:100 000 z komentarzem.
- Sendek A., 1981: Analiza antropogenicznych przemian w szacie roślinnej Górnos Śląskiego Okręgu Przemysłowego. Prace Nauk. UŚ. w Katowicach, nr 457.

- Sendek A., 1984: Rośliny naczyniowe Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego. Opol. TPN. Wyd. III Nauk Przyr.
- Solon J., Borzyszkowski J., Bidłasik M., Richling A., Badora K., Balon J., Brzezińska-Wójcik T., Chabudziński Ł., Dobrowolski R., Grzegorzczak I., Jodłowski M., Kistowski M., Kot R., Krąż P., Lechnio J., Macias A., Majchrowska A., Malinowska E., Migoń P., Myga-Piątek U., Nita J., Papińska E., Rodzik J., Strzyż M., Terpiłowski S., Ziaja W., 2018: Physico-geographical mesoregions of Poland: Verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data. *Geographia Polonica*, vol. 91, no. 2, pp. 143-170.
- Strategia rozwoju województwa śląskiego „Śląskie 2020+”, Katowice, 2013.
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030. Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2013.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze, 2011.
- Szafer Wł., Zarzycki K., 1977: Szata roślinna Polski. PWN, Warszawa.
- Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski, 1:50 000, ark. 941, Gliwice, E. Żero (1960), reambulacja J. Haisig (2009).
- Trampler T., Kliczkowska A., Dmyterko E., Sierpińska A., Matuszkiewicz W., 1990: Regionalizacja przyrodniczo-leśna na podstawach ekologiczno-fizjograficznych. PWRiL, Warszawa.
- Uchwała nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.
- Warunki ekofizjograficzne Miasta Zabrze z 2013 r. – aktualizowane w 2021 r.
- Zdjęcia satelitarne i dane geoprzestrzenne za www.geoportal.gov.pl.
- Żmuda S., 1973: Antropogeniczne przeobrażenia środowiska przyrodniczego konurbacji górnośląskiej. PWN, Warszawa-Kraków.

Całość została uzupełniona informacjami i wywiadami uzyskanymi w czasie obserwacji terenowych przeprowadzonych dla potrzeb prognozy.

10. PODSTAWOWE AKTY PRAWNE WYKORZYSTANE W OPRACOWANIU

USTAWY

Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o *drogach publicznych* – tekst jednolity Dz.U.2023.0.645 z późn. zm.

Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o *samorządzie gminnym* – tekst jednolity Dz.U.2023.0.40 z późn. zm.

Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – *Prawo budowlane* – tekst jednolity Dz.U.2023.0.682 z późn. zm.

Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o *utrzymaniu czystości i porządku w gminach* – tekst jednolity Dz.U.2023.0.1469 z późn. zm.

Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. *Prawo energetyczne* – tekst jednolity Dz.U.2022.0.1385 z późn. zm.

Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o *gospodarce nieruchomościami* – tekst jednolity Dz.U.2023.0.344 z późn. zm.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – *Prawo ochrony środowiska* – tekst jednolity Dz.U.2022.0.2556 z późn. zm.

Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. – o *zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków* – tekst jednolity Dz.U.2023.0.537 z późn. zm.

Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* – tekst jednolity Dz.U.2023.0.977 z późn. zm.

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* – tekst jednolity Dz.U.2022.0.840 z późn. zm.

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o *ochronie przyrody* – tekst jednolity Dz.U.2023.0.1336 z późn. zm.

Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o *zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie* – tekst jednolity Dz.U.2020.0.2187.

Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* – tekst jednolity Dz.U.2023.0.1094 z późn. zm.

Ustawa z dnia 7 maja 2010 r. o *wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych* – tekst jednolity Dz.U.2023.0.733 z późn. zm.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. *Prawo geologiczne i górnicze* – tekst jednolity Dz.U.2023.0.633 z późn. zm.

Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach* – tekst jednolity Dz.U.2023.0.1587 z późn. zm.

Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. – *o odnawialnych źródłach energii* – tekst jednolity Dz.U.2023.0.1436 z późn. zm.

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. – *Prawo wodne* – tekst jednolity Dz.U.2023.0.1478 z późn. zm.

ROZPORZĄDZENIA

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. *w sprawie opracowań ekofizjograficznych* – Dz.U.2002.155.1298.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 października 2005 r. *w sprawie rodzajów i warunków stosowania środków, jakie mogą być używane na drogach publicznych oraz ulicach i placach* - Dz.U.2005.230.1960.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* – tekst jednolity Dz.U.2014.0.112.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. *w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych* - Dz.U.2009.124.1030.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. *w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000* – tekst jednolity Dz.U.2014.0.1713.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. *w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków* - Dz.U.2011.25.133 z późn. zm.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. *w sprawie ochrony gatunkowej grzybów* – Dz.U.2014.0.1408.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. *w sprawie ochrony gatunkowej roślin* – Dz.U.2014.0.1409.

Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 roku *w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o*

zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej - Dz.U.2016.0.138.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt - Dz.U.2022.0.2380.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie sposobu ustalenia i ewidencjonowania przebiegu granic obszarów dorzeczy, regionów wodnych oraz zlewni – Dz.U.2017.0.2505.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2019 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych - Dz.U.2019.0.1159.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko – Dz.U.2019.0.1839 z późn. zm.

Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych – Dz.U.2019.0.2148.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku – Dz.U.2019.0.2448.

Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów - Dz.U.2020.0.10.

Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku – Dz.U.2022.0.2630.

Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku – Dz.U.2020.0.2311.

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych – Dz.U.2021.0.1475.

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 13 lipca 2021 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i jednolitych części wód podziemnych – Dz.U.2021.0.1576.

Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie *wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego* – Dz.U.2021.0.2404.

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 24 czerwca 2022 r. w sprawie *przepisów techniczno-budowlanych dotyczących dróg publicznych* – Dz.U.2022.0.1518.

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 października 2022 r. w sprawie *przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry* – Dz.U.2022.0.2714.

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* – Dz.U.2023.0.335.

Uchwała Nr XII/126/11 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 4 lipca 2011 r. w sprawie *„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Zabrze”*.

Uchwała Nr XIV/227/19 Rady Miasta Zabrze z dnia 18.11.2019 r. w sprawie *przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod nazwą „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w Grzybowicach w rejonie ul. Michała Wosia i ul. Wincentego Witosa”*.

PRZEDSIĘBIORSTWO USŁUGOWE „GEOGRAF”**Wach Jerzy**

41-303 Dąbrowa Górnicza, Al. Józefa Piłsudskiego 30/34

tel. 785 91 79 69

e-mail: geograf10@poczta.onet.pl

REGON 273174990 NIP 629-140-97-47

Dąbrowa Górnicza, 02.11.2023 r.

Oświadczenie

Niniejszym oświadczam, że jako autor prognozy oddziaływania na środowisko spełniam wymagania określone w art. 74a ust. 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2023.0.1094).

Jednocześnie oświadczam, że jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Załącznik 1

Elementy środowiska przyrodniczego warunkujące kierunki zagospodarowania przestrzennego

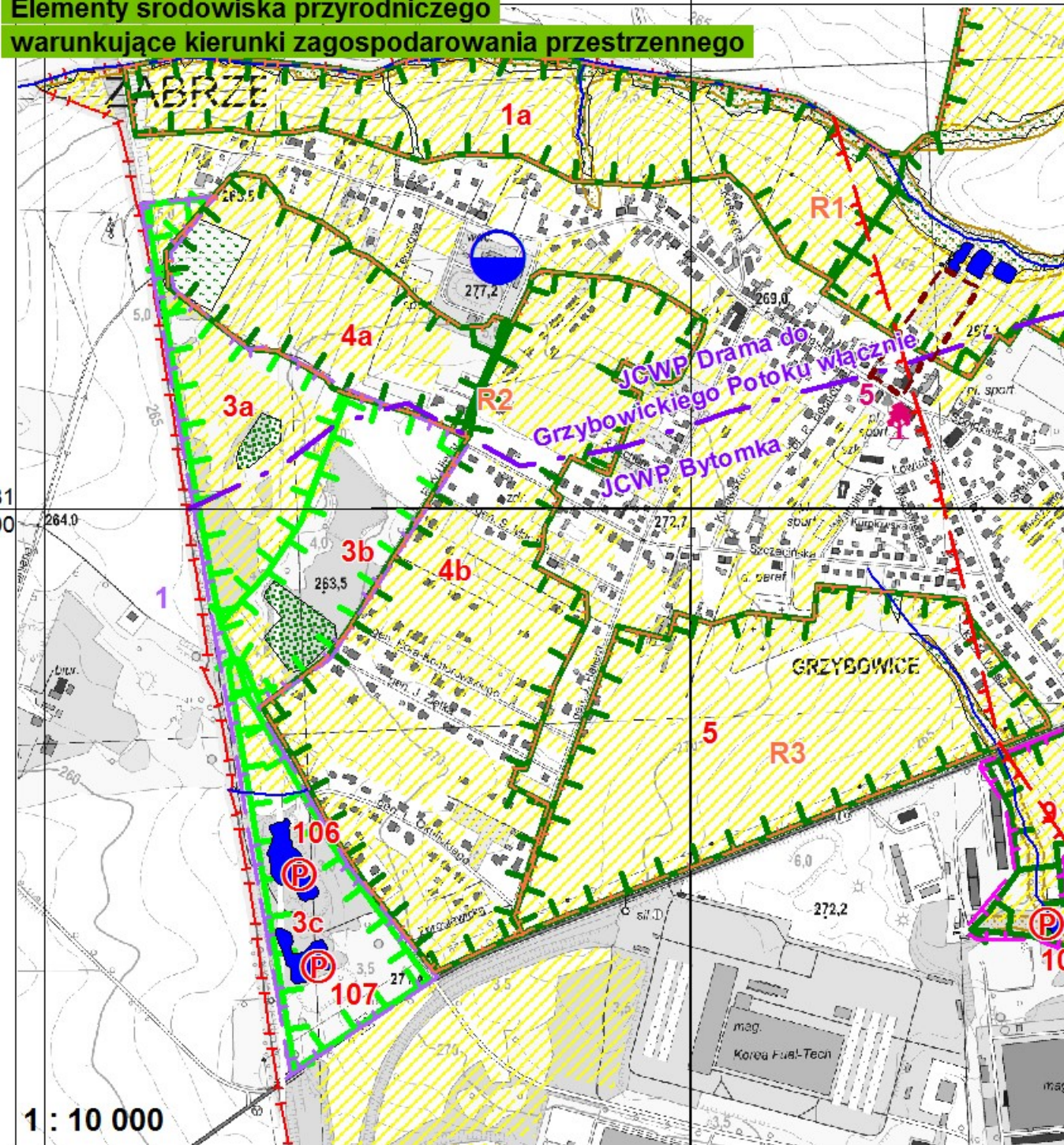
Prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Miasto Zabrze

Tereny położone w Grzybowicach

w rejonie ul. Michała Wosia i ul. Wincentego Witosa

2 etap

- granica opracowania
- granica Miasta Zabrze
- rzeki i zbiorniki
- granica jednolitej części wód powierzchniowych - JCWP
- zasięg leja depresyjnego
- stacja uzdatniania wody (SUW)
- łąki, pastwiska, zbiorowiska trawiaste
- lasy i zadrzewienia
- gleby chronione (II, III, IV klasy oraz gleby organiczne)
- Obszary i obiekty przyrodniczo cenne**
- 5 pomnik przyrody
- (P)121 zarejestrowane miejsca rozrodu płazów, gadów i niektórych ptaków
- Obszary i obiekty przyrodniczo cenne proponowane do objęcia ochroną**
- Obszary proponowane do ochrony wg Cempulika (1994, 2005):
- 3a proponowane przez WE UM Zabrze do objęcia ochroną prawną
- 4a pozostałe obszary przyrodniczo cenne
- Pozostałe obszary proponowane do ochrony:
- R1 obszary ochrony lokalnej - agrocenozy

Cały obszar znajduje się w zasięgu:

- GZWP nr 330 oraz JCWPd 129
- proponowanej strefy ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych "Grzybowice" i "Mikulczyce" (podstrefa B)
- projektowanego obszaru ochrony GZWP Zbiornik Gliwice nr 330 (rejon ochronny nr IIIb)

6 554 000

P.U. "GEOGRAF", Dąbrowa Górnicza 2024